

Lärares kompetensutveckling i arbetet med flyktingar

Kvalitativ studie av lärarnas lärande i arbetet med flyktingar

Teachers competence development while working with refugees

Qualitative study about teachers learning while working with refugees

Författare: Natalie Namro

Handledare: Ulla Andren

Pedagogik – Examensarbete

15 hp, Kandidatnivå, VT 2016

Abstrakt

Denna studie lägger fokus på lärares lärande under en hastig förändring i skolan. Antalet flyktingbarn har ökat under år 2014-2016 vilket givit konsekvenser även i skolorna (Diagrammet bilaga 4; Migrationsverket, 2014; Migrationsverket, 2015; Migrationsverket, 2016a; Migrationsverket, 2016b). Det har blivit högre tryck på skolorna och lärarna där de fått fler elever men även nyinkomna flyktingar. Därför är det intressant att studera lärares hantering av ökat antal nyinkomna flyktingar och ifall de utvecklas yrkesmässigt. Forskningsfrågorna som används är: "Vilka utmaningar ställs lärarna inför på grund av den ökade strömningen av ensamkommande flyktingbarn? Vilka kompetenser har de utvecklat? ".

I studien används det teorier om lärande, förändring och kompetens. Lärande eftersom det handlar om lärares lärande, förändring då det skett en förändring och kompetens för att det handlar om lärarnas kompetens och dess utveckling. Sedan relateras studien till fem studier som handlar om olika slag av lärares upplevelser av arbete med flyktingar. Detta är en kvalitativ studie med semistrukturerade intervjuer, där 7 lärare intervjuades. Resultatet har analyserats fram genom en tematisk analys, där det utförts en innehållsanalys. Denna studie är baserad på användningen av den abduktiva forskningsmetoden eftersom jag anser att det behövs både den induktiva och deduktiva forsknings metod.

Studien resultera i fyra kategorier av kompetenser som lärarna ansåg är viktiga i arbete med flyktingar, Socialförmåga, planera och prioritera, flexibilitet och didaktik. Dessa kategorier har underkategorier där den första har genuint intresse och lyhördhet, relationskapande och ödmjukhet och förstående. Den andra har inga underkategorier och den tredje har språkutveckling och kulturkompetens samt den fjärde har underkategorin tålmodig och tydlighet. Dessa underkategorier baserades på respondenternas svar, av att vara lyhörd och genuint intresserade för elevernas nuvarande situation likaså om deras bakgrund. Viktigt är det att lyssna in likheter och skillnader i grupperna och fokusera på det mellanmänskliga aspekt när man arbetar med elever speciellt flyktingbarn. Språk- och kulturkompetens var även viktig för att kunna förmedla kunskap. Respondenterna betonade att på grund av tidsbrist är det viktigt att planera så att lektionen medför struktur samt prioritera så att alla får lika mycket hjälp. Viktigt är även flexibilitet eftersom klassen är dynamiskt med stora skillnader i kunskapsnivåer vilket medför en kontinuerlig anpassning.

Nyckelord: kompetens, lärares lärande, flykting

Abstract

This study focuses on teachers learning during a rapid change in the school. The number of refugee children has increased during the years 2014-2016 which has had consequences in schools (Diagrammet, bilaga 4; Migrationsverket, 2014; Migrationsverket, 2015; Migrationsverket, 2016a; Migrationsverket, 2016b).

It has been more pressure on schools and teachers where they have more students but also newly arrived refugees. Therefore, it is interesting to study teachers' handling of the increased number of newly arrived refugees and if they develop professionally. The research questions used are: "What challenges teachers face because of the increased flow of unaccompanied refugee? What skills have they developed? ".

The study used the theories of learning, change and skills. Learning as it is about teachers learning, change when there is a change and skills for dealing with teachers' competence and its development. There were found five studies the studies related to the dealing with various kinds of teachers' experiences of work with refugees. This is a qualitative study using semi-structured interviews on 7 teachers. The results were analyzed through thematic analysis, where it conducted a content analysis. This study is based on the use of the abductive research method because this study need both inductive and deductive research method.

The study result in four categories of competencies that teachers considered important in the work with refugees, Social Ability, plan and prioritize, flexibility and didactics. These categories have sub categories where the first had genuine interest and responsiveness, relationship-building and humility and understanding. The second have no subcategories while the third have Language Development and cultural competence, the fourth category have patience and clarity. These sub categories were determined based on the respondents answers, of being responsive and genuinely interested in the students' current situation and their background. Important is also to listen the similarities and differences in the groups and focus on the humanitarian aspect when working with students especially children refugee. Language and culture knowledge is as important to be able to convey knowledge. Respondents emphasize that there is often a lack of time and therefore it is important to plan so that the lesson is structured and prioritize so that everyone gets as much help. Important is also flexibility, because the class is dynamic and knowledge levels are uneven which requires continuous adaption.

Keywords: competence, learning, refugee

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Bakgrund	2
2.1 Barnens rättigheter	2
2.2 Skyldigheter	3
2.2.3 Skolans skyldigheter	4
3. Problemformulering	4
4. Syfte	4
4.1 Forskningsfrågor	5
5. Teori	5
5.1 Olika typer av lärande	5
5.1.1 Potential för lärande	6
5.3 Förändring i Verksamhet	7
5.4 Kompetens	8
5.4.1 Kompetensutveckling och strategier	8
5.4.2 Kompetenser i den mångkulturella skolan	9
5.4.3 Relationell kompetens	10
6. Tidigare forskning	10
6.1 Lärares lärande inför multikulturella klasser	11
6.2 Kulturell mottaglighetspedagogik	11
6.3 Att planera lektioner i arbetet med flyktingar	11
6.4 Lärares och flyktingstudenters upplevelser	12
6.4.1 Lärares medvetenhet	13
6.4.2 Stöd till lärarna	13
6.5. Olika strategier i mångkulturella klasser i Sverige	13
7. Metod	14
7.1 Kvalitativmetod med tematisk analys	14
7.2 Tematisk analys.	14
7.3 Datainsamling och bearbetning	15
7.4 Urval	15
7.5 Validitet och generaliserbarhet	16
7.6 Avgränsning	17
7.7 Genomförande	18
7.7.1 Forskningsetiska aspekter	18
7.8 Metoddiskussion	19
8. Resultat	19
8.1.1 Socialförmåga	20
8.1.2 Planera och prioritera	24
8.1.3. Flexibelitet	27
8.1.4 Didaktik	29

8.2 <i>Analys och diskussion</i>	30
8.3 <i>Slutdiskussion</i>	33
9. Referenslista	36
Bilaga 1	41
<i>Intervjuguide</i>	41
Bilaga 2	43
<i>Missivbrev</i>	43
Bilaga 3	45
<i>Diagram</i>	45

1. Inledning

Antalet asylsökande till Sverige har ökat betydligt under de senaste åren. Enligt statistik från migrationsverket (Diagrammet bilaga 4, Migrationsverket, 2016) har antalet asylsökande ökat drastiskt under åren 2014-2016 jämfört med år 2013 (Migrationsverket, 2014; Migrationsverket, 2015; Migrationsverket, 2016a; Migrationsverket, 2016b).

Migrationsverkets statistik visar även att antalet ensamkommande asylsökande barn ökat (år 2013 är 30,3%, 2014 är 28,4%, 2015 är 43,8% och 2016 är 38,3%). Som följd av det ökade antalet av asylsökande barn, har trycket på hela skolsystemet blivit större (Migrationsverket, 2014; Migrationsverket, 2015; Migrationsverket, 2016a; Migrationsverket, 2016b). Det ökade trycket på skolsystemet väcker intresse i att studera hur skolor tillgodoser lärares behov med avseende på lärares lärande och yrkesutveckling. Hur hanterar lärarna det ökade trycket på skolsystemet? Utvecklas lärarna under deras lärande? För dessa barn är det avsevärt viktigt att de utvecklas och lär sig det nya språket, samt introduceras till den nya kulturen och integreras i samhället (Otterup, 2014, I Kästen & Otterup, 2014, s. 58-59).

Skolan har en viktig roll i utvecklingen och lärandet av dessa barn, men skolan är även en plats som ska förse dem med en trygghet eftersom de flesta kommer från krigshärjade länder och befinner sig mitt uppe i asylprocessen. Dessa barn har ofta utsätts för olika flyktupplevelser som kan resultera i att de lider av trauma. Skolan ger möjlighet för dessa barn att umgås med vuxna och andra barn under "vanliga" omständigheter igen. De får möjligheten att fylla saknaden som ofta resulterar på grund av att de lämnat nära och kära i hemlandet. Otterup menar att den bästa skolformen för de nyanlända är att börja i förberedelseklasserna som bör vara mellan 6-12 månader (Otterup, 2014, I Kästen & Otterup, 2014, s. 58-59). Förberedelseklasserna bör agera både som mottagande part men även introducera flyktingbarnen till det nya samhället. Förberedelseklasserna bör befinna sig i samma byggnad som de "vanliga" klasserna för att underlätta övergången till dessa klasser. När det gäller lärandet, skall antal ämnen ökas succesivt och inkludera samverkan med den "vanliga klassen". Då eleven bedöms vara redo för att börja i en vanlig klass blir den helintegrerad i klassen (Stretmo & Melander, 2014, I Kästen & Otterup, 2014, s.121).

2. Bakgrund

För att öka förståelsen för den här studien är det viktigt förstå migration och flykting relaterade begrepp men även för att veta vilka definitionerna som använts i studien: Definitioner:

- **Flykting:** Är en person som med anledning av befogad fruktan för förföljelse på grund av, politisk åsikt, eller tillhörighet till viss grupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare. Flykting är även den som är statslös och som av olika skäl befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort. Enligt Angel och Hjern (2004, s. 14-15) är en flykting en person som har fått beviljat en flyktingstatus i ett asylland.
- **Ensamkommande barn:** Enligt regeringskansliet (SFS 1994:137) räknas de som anländer till Sverige utan deras föräldrar eller en annan vuxen som "ensamkommande barn". Finner man sedan föräldrarna anses man inte som ensamkommande längre. En annan definition av Stretmo och Melander är personer under 18 år som sökt asyl själva efter att ha kommit ensamma till ett land eller har kommit med föräldrar eller anhöriga som sedan lämnat dem ensamma (2014, I Kästen & Otterup, 2014, s. 120-121).
- **En asylsökande person:** Är en person som har ansökt om asyl och väntar på besked (Stretmo m.fl., 2014, I Kästen & Otterup, 2014, 120-121).
- **Kvotflyktingar:** Kvotflyktingar är ett reglerat mottagande system för flyktingar eller andra utsatta människor som oftast kommer från flykting läger. Dessa väljs ut av mottagarlandet med hjälp av UNHCR (Angel m.fl., 2004, s. 14-15).
- **Invandrare:** Invandrare är en person som flyttat till ett annat land än födelselandet (Angel m.fl., 2004, s. 14-15).

2.1 Barnens rättigheter

Angel och Hjern (2004, s.15) menar på att det finns olika orsaker till att godkänna/bevilja en asylansökan. Orsakerna kan bland annat bestå av:

- Rädslan för en typ av omänsklig och/eller kränkande behandling.
- Ett straff som till exempel dödstraff eller tortyr.
- Skydd från konflikt med vapen.
- Miljökatastrofer.
- Rädslan för förföljelse på grund av kön eller ens sexuella status.

För det ensamkommande flyktingbarnen bidrar även barnets rättigheter avsevärt till hur en asylansökan bör behandlas enligt Ascher (2014, I Kästen & Otterup, 2014, s. 115-116). Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som undertecknats av Sverige. Barnens rättigheter som beskrivs i barnkonventionen

består bland annat av fyra grundpelare: (2014, I Kästen & Otterup, 2014, s. 115-116). De fyra grundpelarna som inkluderats i barnkonventionen är följande:

- Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad (Barnkonventionen, 2009, s. 15-19).

2.2 Skyldigheter

För att veta hur flyktingbarnen skall behandlas bör man veta vilka rättigheter de har och vilka skyldigheter som finns. Eftersom det är människor det handlar om är det relevant att vara medveten om de mänskliga rättigheterna men även flyktingar- och barns rättigheter. För att man skall få både del- och helhetsperspektiv på hanteringen av flyktingar och immigranter bör man öka kunskapen om skyldigheterna de olika parterna har till flyktingarna och flyktingbarnen.

För de ensamkommande asylsökande barnen ansvarar migrationsverket bland annat för att:

- Utredda och fatta beslut om individen har rätt till asyl.
- Utse ett offentligt biträde.
- Utdela ekonomiskt stöd om individen inte har egna pengar.
- Utföra en åldersbedömning.
- Söka efter ens föräldrar.
- Utdela stöd i samband med avresa från Sverige om asylansökan nekas.
- Teckna överenskommelser med kommunerna om boende.
- Anvisa flyktingarna till en kommun för boende (SFS 1994:137).

För de ensamkommande asylsökande barnen består kommunens skyldigheter bland annat av att:

- Utredda barnens behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende.
- Individen får gå i förskola, skola och på gymnasium.
- Individen får en godman (SFS 1994:137).

2.2.3 Skolans skyldigheter

Varje asylsökande har rätt till skola och utbildning, men det finns vissa praktiska avvikelser till exempel att vissa ansökningar inte är fullständiga i och med att den asylsökande saknar de fyra sista siffrorna i personnumret och/eller en fast adress (skolverket, 2015, s. 24-25; Leidman, 2008). Skolverket hävdar att asylsökande barn oftast blir behandlade praktiskt som vilket annat svenskt barn oavsett situation (Leidman, 2008). Skolverket har skrivit ett dokument om just "papperslösa" barn och hur skolpersonalen bör hantera dem.

Dokumentet innehåller fyra strategier som skolpersonalen bör följa:

- Mottagande: inledande samtal, informera och skapa handlingsplan.
- Trygghet och bemötande: skapa långsiktigt förtroende och uppmärksamma behov.
- Elevens kunskapsutveckling: bedömning av eleven, modersmål undervisning, och informera om elevhälsan.
- Praktiska situationer: Informera om olika situationer som kan uppstå och hur skall skolan agera (skolverket, 2015, s. 28-29).

3. Problemformulering

Majoriteten av forskningen som rör flyktingsituationen handlar om flyktingars upplevelser av socialintegration och lärande i ett nytt land. Det har inte forskats mycket om lärarens lärande och kompetensbehovet för arbetet med flyktingbarn. Statistiken pekar på att det mottagits fler asylsökande under senare år jämfört med tidigare år vilket understryker att det är lämpligt att undersöka just detta perspektiv av flyktingsituationen (Migrationsverket, 2014; Migrationsverket, 2015; A Migrationsverket, 2016; B Migrationsverket, 2016). För att Sveriges skolor skall kunna vara förberedda, är det nödvändigt att kunskap samlas relaterat till vilka kompetenser som behövs/krävs samt att föreslå metoder som dessa kompetenser kan anskaffas på. De flesta lärare har inte fått genomgå någon formell utbildning relaterad till hur man skall hantera det ökade antalet flyktingar i skolan. Därför är det motiverat att samla information gällande hur lärare kan få den kompetens som behövs/krävs för just detta arbete.

4. Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka hur professionella lärare i yrkeslivet lär sig att hantera en hastig uppkommen förändring i skolmiljön som uppstår på grund av det ökade antalet flyktingbarn i skolan.

4.1 Forskningsfrågor

- Vilka utmaningar ställs lärarna inför på grund av den ökade strömningen av ensamkommande flyktingbarn?
- Vilka kompetenser har de utvecklat?

5. Teori

För den här studien skulle teorier som behandlar lärande, förändring och kompetens baserad på ökningen av flyktingbarn de senaste åren vara passande. Detta eftersom denna studie handlar om lärares lärande och kompetens utveckling under sitt arbete med flyktingbarn men även på grund av att det på senare år skett en förändring gällande de krav som ställs på dem i sitt arbete.

5.1 Olika typer av lärande

Alla vet vad lärande innebär, vi har alla lärt oss mycket. Men ändå är det svårt att beskriva och förklara fenomenet. Lärande kan definieras och tolkas på olika sätt, en definition är att erfarenheten leder till kunskap. Ett exempel på lärande är att man lärt sig cykla då man inte kunnat det innan (Jensen, 2011, I Jensen 2011, s. 19). När experter inom området, pratar om lärande nämns två olika begrepp, formellt och *informellt* lärande. Ellström (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 19-20) syftar på att det formella lärandet är den läran som en erhåller på grund av att man gått en kurs eller en utbildning där man medvetet valt att lära sig. En annan forskare påstår att det formella lärandet är den läran man anskaffar sig för att man gått en utbildning med hög grad av struktur och regler medan det informella lärande sker då det är mindre regler och struktur kring lärandet (Jensen. M, 2011, I Jensen 2011, s. 23-25). Regler och struktur innebär att det är bestämt vart lärandet skall ske, hur lärandet skall ske för just den gruppen, vem som skall lära sig, vem som lär ut, när lärandet skall ske, vad som personen/gruppen skall lära sig och varför de lär sig just den kunskapen. Enligt Ellström (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 19-20) sker det informella lärandet oftast omedvetet och benämns som erfarenheter man skaffar sig på grund av olika aktiviteter, till exempel arbetsuppgifter som man utfört.

Beskrivningen av dagens lärande innebär en mera konstruktivistisk syn, där man anser att kunskapen konstrueras i ett samspel mellan individens ansträngningar och de erfarenheter som individen samlar på sig i praktiken. Lärande anses idag vara en process som skapar kunskap och arbetssätt i kombination med individen och verksamheten. Genom verksamhetens och individens samspel utvecklas individen och det sker ett lärande. Ellström (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.11) syftar på att individen utvecklar sin yrkesidentitet, specifika kunskaper och arbetsstrategier, med hjälp av arbetet och dess uppgifter (Ellström och Hultman,2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s, 9-11). Några typer av lärande som

man erhåller genom verksamheten är den reproduktiva läran och utvecklingsinriktade läran. Dessa är inte två motsatta typer utan man kan ha mer eller mindre reproduktiv- och utvecklingsinriktad lärande. Den reproduktiva läran på individ nivå är då individen samlar sin kompetens genom att det sker ett aktivt lärande av hur man hanterar och behärskar en viss uppgift eller situation. Syftet med denna lära är att man skall få erfarenheter som gör att det kan bli en rutin. (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 23). Det utvecklingsinriktade lärandet på den subjektiva dimensionen bygger på att individerna/grupperna har viljan att lära sig och att ha ett kritiskt förhållningssätt. Ett utvecklingsinriktat lärande är kreativt lärande och det innebär bland annat att vara kritisk till sina arbetsrutiner (Ellström, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 22-23).

5.1.1 Potential för lärande

Det som påverkar lärandet för individer och grupper är lärande villkor och dessa kan både hindra och främja lärandet. Dessa villkor kan vara strukturella och subjektiva förutsättningar. Ellström betonar i tidigare forskning att man upptäckt faktorer som påverkar individens lärande (Ellström, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 24-30). Faktorerna för arbetsuppgifternas lärande potential är autonomi vs standardisering, anställdas deltagande, subjektiva och kulturella faktorer, verksamhetsmål och insikt och förändringsintryck. En förutsättning till lärande inom ett arbete är att det finns en uppgift eller en lärande potential. Något som kan begränsa eller möjliggöra lärande inom ett arbete är komplexitet, handlingsfriheten man får med hjälp av komplexitet, autonomi och det kompetenskrav som ställs. Syftar man på handlingsfrihet eller autonomi finns det två begrepp man bör nämna, dessa är objektiv och subjektiv autonomi. Det objektiva är då det finns kriterier för ett väl utfört arbete och möjligheten att förklara innebörden av sin uppgift. Den subjektiva delen är beroende av den objektiva då den innebär vilka förutsättningar man har att utnyttja den objektiva autonomi och att komma utanför ramen.

De subjektiva faktorerna är kunskaper och förståelse för uppgiften, relation till verksamheten, förmåga att utföra uppgifter, självförtroende och yrkesidentitet. Det exakt motsatta från autonomi är standardisering och det innebär att man skall följa regler och anvisningar. Är det standardisering i organisationer så kan det förhindra variationen i utförandet vilket är hämmande för lärandet. Därför är det bra med en balans av autonomi och standardisering för lärandet. Något som även är främjande för lärandet är att de anställda är delaktiga i situationer och problem som sker i arbetet men även i de beslut som tas. Det finns en modell för hantering av problem och strategier som brukar användas (Ellström. P.E, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 24-27).

Modellen består av:

- Icke hantering - En professionell hanterar situationen eller problemet.

- Rutinbaserad störningshantering - De får hantera situationen med hjälp av anvisningar.
- Inofficiellt utvecklings arbete - Det anställda skall hantera situationen för att arbetet inte skall påverkas negativt . Arbetssättet uppmärksammas inte.
- Officiell medverkan - Inom ramen är de den anställdes uppgift att förbättra organisationen och hitta en lösning.
- Innovativ verksamhetsutveckling - Alla anställda deltar i utvecklingen. (Ellström. P.E, 2004, Ellström & Hultmans, 2004, s. 28-29).

Personens inställning till lärande och värdet för utbildning påverkar även lärandet men även att individen är intresserad av det som skall läras ut. En annan faktor är att arbetsuppgiften och ledningen skall ha krav på de anställda när det gäller kompetens. Organisationen skall ha tydliga mål för att kunna ge feedback, vilket är främjande för lärandet och även för motivationen. Även kulturen inom verksamheten är viktig då man vill möjliggöra lärande som erhålles på grund av att man gör misstag och uppmuntrar till kritisk tankesätt. I kommande avsnitt diskuteras det bland annat att förändring är en förutsättning för lärande (Ellström. P.E, 2004, Ellström & Hultmans, 2004, s. 28-30, 32).

5.3 Förändring i Verksamhet

Det är viktigt att pröva begreppet förändring och att ha en förståelse för begreppet då fokuset på denna studien är på en förändring som skett över en kort tid. Det är även bra att ha kunskap om den förändringen som skett för att ha en förståelse för lärarnas upplevelser och kunna koppla samman de teorier som finns med deras upplevelser av förändringen.

Det sker ständigt förändringar i Sverige som påverkar verksamheter som till exempel skolor. Det kan ske en förändring på grund av att omvärldens krav och villkor har förändrats, till exempel att antalet asylsökande barn ökar. Detta gör att organisationen utsätts för utmaningar från omvärlden och för att bevara och stärka effektiviteten måste organisationen kunna utvecklas och anpassa sina produkter, tjänster, resurser och processer. Om organisationen inte utvecklas eller förändras, anpassar den sig inte till omvärldens krav, förutsättningar eller villkor. Detta kan göra att organisation blir ineffektiv (Bruzelius & Skärvad, 2011, s.36). Bruzelius och Skärvad betonar att det finns två olika förändringstyper; inkrementella förändringar och strukturella förändringar (2011, s.424-425). Inkrementella förändringar syftar på att förbättra och "finslipa" det som redan finns i organisationen som t.ex. produkter, processer eller rutiner. Eftersom samma affärsidé bevaras, är det färre förändringar som krävs. Den strukturella förändringen innebär att strukturen i organisationen förändras. Det kan vara att man ändrar på organisationens affärsidé, strategi

inriktning och/eller organisationsform. Det gäller även då man ändrar metod och principer för att hanterandet av en befintlig affärsidé (Bruzelius & Skärvad, 2011, s. 36-37).

5.4 Kompetens

Det finns olika definitioner av kompetens som man kan utgå från. Jörgenson syftar på att kompetens är förmågan att bemästra sin ämneskunskap (Jörgensen, 1994:4 i Illeris, 2007, s 160). Rönqvists definition av kompetens är en persons färdighet att utföra ett lyckat arbete eller uppgift (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.202-203). De han syftar på innefattar psykomotoriska, kognitiva och sociala färdigheter. Även Leidman (2008) använder samma definition som Rönqvist (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.202-203), dock uttrycker han det som *“Det finns därtill en tendens att reducera nyckelkompetenserna till behärskning av vissa typer av teknik. “*. Leidman (2008) menar att kompetens innebär att behärska olika typer av tekniker. I en avhandling som undersöker mångkulturell historisk kompetens används det en definition av narrativ kompetens, där hen syftar på att det innebär att en person använder sig av sin “historiska kunskap” för att göra något i nuet och i framtiden (Johansson, M, 2012:14, s. 36). En kompetens kan även vara ett mål att uppnå en viss kunskap. Ett kompetens innehåll brukar beskrivas med tre begrepp kunskaper, förmågor (färdigheter) och attityder. Johansson (2012:14, s. 37-39) påstår att det är flera pedagoger och forskare som menar på att attityder och förmågor inte är detsamma som kunskap därför brukar de skilja på dessa.

5.4.1 Kompetensutveckling och strategier

Insamling av kompetens sker genom “dagligt arbete” enligt Ellström (2004, I Ellström & Hultmans, 2004,s, 10-11). En förutsättning för kompetens utveckling är förändring i verksamheten, till exempel i visionen eller i arbetssättet (Ellström, 2004,I Ellström & Hultmans, 2004, s. 31-32). Rönqvist (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.203) påstår att kompetensutvecklingsstrategier på organisations nivå kan delas in i fyra beståndsdelar: a) rekrytering av personal som har den nödvändiga kompetensen, b) formella utbildningsaktiviteter, c) informella utbildningsaktiviteter och d) informellt lärande i arbete. Det är viktigt att rekrytera personal med den kompetens som krävs för arbetsuppgifterna. Huruvida utbildningsaktiviteterna är formella eller informella bestäms beroende på hur strikt planerade aktiviteterna är. Skulle de vara väl planerade (tid och rum) är de formella, är de mindre planerade är de informella. Exempel på formella utbildningsaktiviteter är kurser, utbildningar och föreläsningar medan de informella är konferenser, personal träffar och självstudier. Rönqvist (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 204-205) menar på att det finns två olika synsätt på strategier, ett synsätt som anser att planering och analys skall utföras i förhand och att utförandet skall utföras av

andra än de som analyserar. Det andra synsättet innebär att organisationen utvecklar verksamhetsstrategier med specifika handlingsmönster. Strategierna som nämns är planerade, påtvingade och okontaktbara. Med de planerade strategierna menas att de planerats fram strikt medan den påtvingande utvecklats av omgivningen. De okontaktbara strategierna härstammar från verksamhetens fokus med avseende på dess målsättning. Man brukar säga att strategierna påverkas av planeringen och av handlingsmönstren.

5.4.2 Kompetenser i den mångkulturella skolan

Som lärare är det viktigt är att kunna se att hinder kan skapa möjligheter. Detta för att kunna lösa problem direkt då de uppstår för att förhindra dem från att växa. Ask betonar följande; i en mångkulturell klass behövs det anpassning av krav och mål för eleverna, för att alla skall ha lika chans att klara sig (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 11-16). Läraren skall göra detta möjligt genom att planera sitt arbete och hitta lämpliga arbetsmetoder för en mångkulturell klass. Som lärare i en mångkulturell skola skall man vara flexibel för att kunna anpassa sig till den ständiga förändring som sker. På en skola kan det ske oplanerade möten och oförutsägbara situationer, där det krävs flexibilitet. Det är bra om en lärare tar möjligheten att samtala med eleven för att ta reda på kontexten (helhet) av elevens möjligheter till utveckling. För att eleverna skall känna sig trygga och sedda, skall läraren skapa en relation med eleverna. Detta ser man i kommande citat " Utan dessa relationer till elever fungerar inte arbetet här" (Ask, 1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 17). Frisell påstår att kunskapsutveckling leder till kompetensutveckling i form av förmågan att se skillnader ökar (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 23). Enligt Hultman är det viktigt att läraren är lyhörd eftersom det anses vara ett sätt att få eleverna att tala svenska och lära sig (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 43). Ytterligare en anledning till att man skall vara lyhörd är för att kunna agera som ett socialt stöd åt eleven eftersom de lämnat deras sociala stöd i sitt "hemland" och deras familj oftast haft det svårt att stötta barnet då de själva haft problem. En annan kompetens som är viktig för mångkulturella klasser är öppenhet för olika kulturer (Angel. B, Hjern. A, 2004, s. 141, 206, 210; Strandberg, 1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 296-297).

Ask anser att det skulle vara bra om man kunde hitta ett gemensamt språk eftersom det minskar missförståndet mellan läraren och eleven (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 16). Bozarlsan menar på att man kan kommunicera med hjälp av kroppsspråk (2001, s. 17-18). En bra kompetens är att kunna identifiera olikheter och uppmärksamma dem eftersom det bidrar till acceptansen av den andres identitet. Detta gör att man vinner personens förtroende och möjliggör en god och personlig relation till personen. Ett arbetssätt som är bra för flyktingbarn är konstant nära relation till barnen. Det krävs då av läraren att hen kan använda sig av redskap i relationen som kräver att man är medveten om sina brister och styrkor (självinsikt).

Läraren behöver även vara duktig på att yttra sina känslor men även kunna identifiera, bekräfta och ta emot andras känslor. En lärare skall ta ansvar för elevernas hälsa och detta genom att finnas där för eleven både mentalt och fysiskt. Bozarlsan betonar att en forskare listat ett antal kompetenser som är bra att ha i en lärande verksamhet. Dessa inkluderar bland annat: egenskapen att ge handledning, stimulans och "praktisk" hjälp fysiskt, ha ett hållbart arbetssätt och sätta realistiska gränser (Bozarlsan, 2001, s. 27,38, 56-58).

5.4.3 Relationell kompetens

Aspelin syftar på att lärare och elever vill uppnå acceptans av varandra genom det sociala samspelet (1999, s. 10-12). Konstant sker det en "mikrosocial process", mellan lärarna och eleverna. Med mikrosocial process menas de ord och gester som sedan tolkas. Orden och gesterna, alltså kommunikationen som utförs och sedan tolkas påverkar sedan undervisningen och relationen mellan lärarna och eleverna. Relationerna är ett kontinuum mellan en stabil eller en instabil relation. Aspelin argumenterar för att man skall ha en stabil relation (1999, s.13-14). Ett stabilt socialt band uppnås genom att det finns en balans mellan individuella och sociala moment. Detta kallas för samklang och sker i en interpersonell kommunikation som även kallas för det sociala samspelet. Det finns olika undervisningstekniker som lärare använder sig av. En av dessa undervisningstekniker innebär att läraren lägger fokus på det mellanmänniska rummet. Detta skapar balans mellan:

- social kontroll och spontana aktiviteter
- ordning och dynamik
- sammankoppling och autonomi
- närhet och distans
- effektinlärning och behov av social gemenskap m.fl. (Aspelin, 1999, s. 20-21).

6. Tidigare forskning

För att få inspiration och identifiera de olika metoder som andra forskare använt sig av då utforskades befintlig forskning som berör fenomenet kompetens utveckling med avseende på lärares lärande i arbete med flyktingar. Detta var även nödvändigt för att identifiera aspekter som inte studerats tidigare för att kunna komplettera detta mycket viktiga ämne.

6.1 Lärarnas lärande inför multikulturella klasser

Det har blivit allt vanligare med mångkulturella klasser i skolor vilket ställer högre krav på lärarnas kompetens. Det finns olika sätt att hantera detta, ett sätt är att utbilda lärarna inför arbetet med multikulturella klasser. Detta kan ske genom ett fältarbete och den här studien undersöker vilka faktorer som påverkar lärarstudenters lärande under fältarbetet. Fältarbetet bedrivs i USA och inkluderar faktorer som lärarnas etnicitet, socioekonomiska status och kön (Chang, S.P, m.fl . H, 2011; Eliasson, A, 2006, s. 95-98). Studien visar att etnicitet, socioekonomisk status och kön bidrar till olikheter i lärarstudenternas lärande. Etnicitet, socioekonomisk status och kön påverkar även medvetenheten om negativa stereotyper. Medvetenheten om stereotyperna var även högre hos de som tillhörde låg- och arbetarklassen. Engagemanget till den etniska minoriteten har ett litet samband med etniska tillhörighet. När studenterna hade nära relationer med eleverna ökade det även medvetenheten för kulturella olikheter vilket medförde att studenterna blev mer ansvarsfulla.

6.2 Kulturell mottaglighetspedagogik

Den andra studien fokuserar på betydelsen av att skapa gemenskap i klasserna och till samhället samt svårigheterna med detta. Den här studien följer en lärares erfarenhet av svårigheterna och de olika strategierna hon använde för att skapa gemenskap med hänsyn till kulturella mottaglighets faktorerna. Studien utfördes i USA, Denver. Roxar (2011) hävdar att det är viktigt att läraren identifierar elevens intellektuella, sociala, känslomässiga och kulturella behov. Detta gör man genom den kulturella pedagogiken. Den här studien innehåller rekommendationer för hur flyktingar kan bli kulturellt motiverade med hjälp av läraren. Roxar (2011) strukturerar upp resultatet i fyra olika teman:

1. Identifiering av speciella behov/problem och hjälpa de att lösa det.
2. Internationellt arbete med gemenskap.
3. Bjud in lokala medlemmar av samhället eller kommunen.
4. Samhällets introduktion genom att tillåta eleverna att komma ut i samhället (Roxas, K. C, 2011).

6.3 Att planera lektioner i arbetet med flyktingar

Den tredje studien lyfter lärares utmaningar och strategier under planering av lektioner till flyktingklasser. Studien är utförd i Australien, metoden bestod av intervjuer av lärare och elever. Miller m. fl (2014) identifierade fyra typer av strategier som ansågs vara viktiga utmaningar:

1. Hitta en balans mellan innehållsplanering som instämmer med kursmålen kombinerat med språkutveckling.
2. Kommunikation.
3. kunskapsnivå skillnader inom en klass.
4. Tid och resurs brist.

Strategierna lärarna använde vid hantering av problematik för att kunna balansera kursens innehåll som är anpassad till kunskapsnivå skillnader är att sammanföra elever med olika kunskapsnivåer med samma modersmål för att de skall lära sig av varandra. En annan är att man använder ordböcker på lektioner och sedan skall man lära ut eleverna olika begrepp på tavlan. Andra strategier är att integrera språkundervisning med ämnesundervisning. En annan strategi är att låta eleverna välja material i samråd med läraren.

6.3.1. Föreslagna strategier

Miller m. fl (2014) betonade att det är viktigt med formell utvärdering och fann tre olika prioriteringar:

- Utbilda lärarstudenter inom planering.
- Valet av lektionsmaterial.
- Flexibel planering.

Bortsett från lärarens strategier behövs även olika typer av stöttning för eleverna. För att lärare skall kunna stötta och planera lektioner behöver läraren:

1. Identifiera och utveckla elevernas befintliga behov av språkkunskaper och övriga kunskaper. Efter att detta identifierats är det lättare för lärare att hitta material för lektionerna.
2. Formellt utvärdera efter de använt materialet och planerat för sin egen utveckling men även för att eleverna skall utvecklas. Det som är viktigt att utvärdera är huruvida eleverna nått kursmålen. För utvärderingen är det bra om lärarna reflekterar över materialets innehåll och om planen följts.
3. Anpassa materialet till elevernas nivå för att det skall vara mer tillgängligt för dem.

6.4 Lärares och flyktingstudenters upplevelser

Den här studien är en review baserad på studier som utförts i Kanada i skolor där man studerat lärares och flyktingelevers utmaningar och möjligheter samt vilka stöd lärare upplever att de behöver (MacNevin, 2016).

6.4.1 Lärares medvetenhet

Det är viktigt att lärarna är medvetna om att flyktingbarn kan lida av krigsrelaterade trauman, rädsla och tillit brist för auktoritära personer som tex lärare. Lärarna skall vara välkomnande och ödmjuka för att dessa elever skall känna sig trygga, öka tilliten och kunna bygga deras individidentiteter. MacNevin (2016) hävdar att det är viktig för lärarna att vara medvetna, kulturutbildade och medvetna om att assimileringprocessen tar tid. Lärarna upplever sig oförberedda och saknar relevant professionellutveckling, förberedelse och stöd. Lärarna vill främja sociala relationer för att förhindra utanförskap.

6.4.2. Stöd till lärarna

Lärarna behöver professionell utbildning och stödsystem som innehåller träning, resurser, fältstudier. MacNevin (2016) menar att en policy ska utvecklas för att stödja lärarna i arbetet med flyktingbarn. MacNevin slutsats är att det krävs förändringar i:

- Lärarnas utbildning.
- Professionellutveckling.
- Förberedelse.
- Stöd.
- Policyutveckling.
- Implementering (MacNevin 2016).

6.5. Olika strategier i mångkulturella klasser i Sverige

Denna studie undersökte de olika metoder som finns tillgängliga för lärare i Sverige för hanteringen av kulturella olikheter. Norberg (2000) menar att man kan öka det kulturella erfarenheterna genom arbetet medmultikulturella klasserna. Norbergs (2000) slutsats innehåller fyra olika strategier:

1. Eurocentrisk/monokulturell strategi: Dölja olikheterna mellan kulturerna.
2. Behandla alla lika.
3. Ostrukturerad: ge eleverna autonomi
4. Auktoritära : Utöka lärarens kontroll av klasserna (Norberg, 2000)

Tidigare forskning har mestadels bestått av flyktingelevers upplevelser och uteslutit lärares upplevelse. Därför är det viktigt att belysa lärares upplevelser både i Kanada och i Sverige.

7. Metod

7.1 Kvalitativ metod med tematisk analys

Genom att intervjua lärare gällande deras erfarenheter i arbetet med flyktingelever med hjälp av en kvalitativstudie försöktes det få mer djupare kunskap om hur och *vad* dessa lärare lärt sig. Denna studie är baserad på användningen av den abduktiva forskningsmetoden eftersom jag anser att det behövs både den induktiva och deduktiva forskningsmetod. Den induktiva metoden bygger på konkreta observationer och resulterar i subjektiva slutsatser. Den deduktiva forskningsmetoden utgår från en "sanning" (fakta) följt av en undersökning med målet att utreda om det är sant eller falskt. Eftersom det är en kvalitativ studie vill jag inte utgå från en slutsats utan jag behöver teorier för att kunna dra slutsatser, därmed valet av abduktion (2011, I boken Starrin & Svensson, 1994, s. 22-26).

Den abduktiva metoden som används i den här studien är en kombination av de induktiva och deduktiva metoderna. Med den abduktiva metoden använder tidigare forskning som inspiration och teorier för att dra slutsatser. I den här metoden undersöks ej redan befintliga "principer". Starrin påstår att man under forskningsprocessen går från en helhet och studerar företeelsens delar (2011, I boken Starrin & Svensson, 1994, s. 22-23). Man kan använda sig av teorier på olika sätt, och den här studien används teorier för att sammankoppla resultatet till befintliga teorier samt för att dra slutsatser. Detta för att användningen av den abduktiva metoden skall vara fullkomlig (Fejes.A mfl, 2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s.23-26).

För att kvalitén skall vara hög ska man ha en så liten påverkan som möjligt på resultatet (Fejes. A & Thornberg. R, 2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s.16-18). Den här studien har varit tolkningsorienterad både i resultat- och analysprocess, med anteckningar och transkriberingar från intervjuerna som "ordata". Starrin menar på att den kvalitativa studiens syfte skall vara att finna nya "företeelser, egenskaper och innebörder" eller behovet av att samla mer information om dessa (Starrin, 1994, I boken Starrin & Svensson, 1994, s. 21).

7.2 Tematisk analys.

Den kvalitativa analysen är en väl strukturerad analysmetod där den insamlad data undersöks genom att organisera den, bryta ner den, kategorisera/tematisera och därefter studeras den underliggande strukturen (mönstret). Fejes mfl (2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s.32) hävdar att det är en utmaning då man oftast i en kvalitativ

studie har mycket data, därför är det viktigt att fokusera på det som är betydelsefullt för studien och forskningsfenomenet.

Denna kvalitativa analys studie använder sig av en modell bestående av sex steg: a) koncentrerings, b) kategorisering, c) berättande, d) tolkning, e) modellering och f) Ad hoc. I det första steget koncentrerings, identifieras de formuleringarna som är relevanta för studien. Det andra steget kategorisering består av tematisering av det insamlade materialet och analys av likheter och skillnader, detta bidrog till att datamaterialet blev mindre. Den berättande delen består av organisering av materialet i tid som resulterar till en sammanhängande berättande datamaterial. Därefter sker tolkningen av materialet med hjälp av de valda forskningsteorierna. I modelleringens steget, används studiens resultat för att bilda en uppfattning om teorier som bidrar till identifiering av en modell eller ett mönster. Sista steget Ad hoc, består av diskussionsdelen där denna studien använder sig av den abduktiva forskningsmetoden (Fejes mfl 2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s. 33-34).

7.3 Datainsamling och bearbetning

Intervjumetoden i denna studie består av semistrukturerad intervju, (Denscombe, 2004, s. 234-235). Denna metod bygger på att man har en lista av ämnen och frågor man som skall diskuteras. Respondenten behöver inte enbart svara på frågorna utan tillåtas utveckla sig i svaren och i ämnet. För att tillåta respondenten att utveckla sina svar, bestod intervjuguiden (bilaga1) även av öppna frågor (Denscombe, 2004, s. 233).

7.4 Urval

Intervjuerna utfördes individuellt med sju lärare under cirka 30- 60 minuter vardera. Lärarna arbetar på en grundskola i en kommun utanför Göteborg. Grundskolan har elever som går i årskurs 6-9, men även en FBG, förbereds grupp. Förbereds gruppen har främst flyktingelever som behöver integreras i "vanliga" klasser. Efter att de gått i FBG, börjar eleverna studera svenska som andra språk, där det finns utbildade lärare med kunskap inom hur kultur och det svenska språket undervisas med hjälp av olika kultur- och språkverktyg. Tre av de intervjuade lärarna undervisar i svenska som andra språk, men de undervisade även på lektioner i andra ämnen. De övriga fyra lärarna undervisar i varierande ämnen. De intervjuade lärarna består både av kvinnor och män och benämns hädanefter som respondent 1-7. Lärarna har olika erfarenheter och alla har inte jobbat lika länge inom skolan och med just flyktingar. Detta eftersom skolan innan dess bestod av två olika skolor som blivit

sammanslagna till en och den ena inte haft en FBK eller FBG. Detta bidrar till skilda erfarenheter hos med avseende på flyktingar.

Urvalet skedde genom att all personal inbjöds. Detta skedde på ett personalmöte som ägde rum på skolan. Ett missivbrev (bilaga 2) innehållande samtyckessignering, datum och kontaktuppgifter presenterades. Under presentationen förtydligades det att fokuset ligger på lärare som arbetar med flyktingar, helst med både flyktingar och svenskfödda för att undersöka hur just dessa olika grupper hanteras eftersom det finns kulturella och kunskaps skillnader. Urvalsmetoden som användes var lämplighetsurval (Depoy & Gitlin, 1999), av de tillfrågade lärarna och de som sedan erbjöd sig intervjuas. Inklusions kriterier bestod även av att läraren skall arbeta med kombinerade klasser, med både flyktingar och svenskfödda elever. Lärarna erbjöd sig frivilligt att delta i undersökningen, de flesta fyllde i missivbrevet på plats efter personalmötet medan vissa erbjöd sig att delta om behovet av fler lärare kvarstod. De åtta utvalda lärarna kontaktades via mejl och datum för intervju bestämdes efter att de anmält sig. Sju av de tillfrågade lärarna svarade och en sal för intervjuerna bokades Den sjunde läraren erbjöd sig att bli intervjuad i efterhand eftersom fler respondenter behövdes. Nedan följer respondenterna och deras undervisnings ämnen:

1. Respondent: Ämne: Svenska som andra språk (SVA), franska, svenska, lärartjänst :18 år, utbildning: grundskolelärare årskurs7-9
2. Respondent: Ämne: musik, kör, engelska, lärartjänst: 19 år, utbildning: grundskola och gymnasiet utbildning.
3. Respondent: Ämne: hemkunskap och Samhällsorienterande lärartjänst : 14 år, Utbildning : lärarutbildningen med inriktning mot gymnasielärare
4. Respondent: Samhällsorienterande lärartjänst : 5 år, utbildning: lärarutbildning
5. Respondent: svenska, engelska, Svenska som andra språk (SVA) lärartjänst : 4 år, utbildning: lärarprogrammet med inriktning mot grundskola och senare år.
6. Respondent: svenska och hemkunskap lärartjänst :12 år, utbildning : grundskolelärare
7. Respondent: Svenska som andra språk (SVA), och svenska spanska, so matte lärartjänst : 44 år, utbildning: grundskolelärare

7.5 Validitet och generaliserbarhet

Validitet är ett vanligt begrepp inom kvantitativa studier men även inom kvalitativa studier. Validitet är ett mått på en vetenskaplig studies kvalitet som mäter huruvida:

- Metoden, datainsamlingsmetoden och genomförandets passar syftet.
- Forskningsfråga/or lämpar sig för en kvalitativ- eller kvantitativstudie.
- Till vilken grad besvaras syftet (Thornberg & Fejes, 2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s. 216-219).

Ovanstående punkter avgör kvaliteten hos undersökningen, och dessa har använts i studien. Man har varit kritisk gällande alla detaljer i studien. Metoden har valts med noggrannhet för att validiteten skall vara hög (2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s.220). Det har även funnits en kreativ sida under forsknings processen, där man testat sig fram och sedan skapar kreativa sammanhängande kopplingar. Resultatet och slutsatserna beskrevs tydligt vilket även är viktigt för att studien skall ha hög kvalitet.

Generalisering är ett annat begrepp man bör tänka på inom forskning. Begreppet innebär, till vilken grad studien kan användas av andra personer, fall, händelser eller situationer. Fokuset ligger på användbarheten av studien och dess resultat. Efter att sökt efter tidigare forskning om lärares kompetens i arbetet med flyktingar och med tanke på situationen nu med fler antal inkomna flyktingbarn så är det ett relevant ämne att forska om. Förhoppningsvis kommer den här studien vara till nytta för andra forskare men även för lärare och skolor runt om Sverige.

Thornberg och Fejes (2009, I Fejes & Thornberg, 2009, s. 230-232) menar på att resultatet skall vara :

- Diskuterande.
- Problemorienterade.
- Betänksam.
- Prövande.

Den här studiens resultat diskuterar och vrider och vänder på perspektiv samtidigt som det reflekterats under processen av resultatets skrivning. I resultatet har man varit öppen och undvikt förutfattade meningar. Den här studiens resultat skall kunna bidra med stöd då man skall identifiera mönster av lärande hos lärare.

7.6 Avgränsning

Avgränsningen som gjorts i denna studie består av att de utvalda lärarna arbetar med kombinerade klasser där det ingår både flyktingar och svenskfödda. Detta för att inkludera kulturella- och integrationsaspekter.

7.7 Genomförande

En semistrukturerad intervju metod användes vilket innebär att intervjuaren är flexibel, aktiv och lyhörd under intervjun detta eftersom det krävs av forskaren då det är en semistrukturerad intervju. Intervjuerna utfördes med sju lärare individuellt under cirka 30-60 minuter vardera. Under intervjun antecknades det som var viktigast samtidigt som jag spelade in. I avsnitt 7.4 betonas om urvalet och andra viktiga detaljer. I den nuvarande skolan finns det FBG och arbetet med de är nytt för de som tidigare jobbat på skolan utan en FBG. Efter att insamlandet av alla intervjuer påbörjades en transkriberingsprocess. Denna process utfördes med största noggrannhet, där ord för ord och all typ av ljud skrevs ned. Därefter påbörjades analysdelen, där alla intervjuer lästes. Jag använde mig av den kvalitativa analys modellen som beskrivs i avsnitt 7.2. Fokuset lades på det relevanta i transkriberingen, genom att markera då det innehöll fakta om, kompetens, strategier och stöd. Därefter kategoriserades materialet och kategoriseringen undersöktes ifall det fanns likheter och skillnader. Efter den fasen sammankopplades den valda data så att det blev ett mönster som sedan tolkades med hjälp av de utvalda teorierna. Sedan analyserades det fram slutsatser (diskuteras om resultatdelen nedan avsnitt).

7.7.1 Forskningsetiska aspekter

Vetenskapsrådet (n.d, s. 7-14) betonar att en "självklar utgångspunkt för forskningsetiska övervägande" är individskyddslagen. I denna studie följdes lagen som innebär att man ska värna om deltagandes fysiska och psykiska hälsa genom inte att utsätta dem för skada. Ytterligare en viktig aspekt som togs hänsyn till är forskningskravet, som innebär att studien ska framföra en utveckling för medborgarna och samhället. Fokuset lades på det nya fenomenet med flyktingar och hur de ska hanteras av lärare (Vetenskapsrådet, n.d, s. 7-14; Denscombe, 2009, s.194). Följande fyra huvudkrav togs hänsyn till i denna studie:

- Informationskravet - deltagarna får tillräcklig information om studien och presenteras med riskerna med deltagandet.
- Samtyckeskravet - deltagarens samtycke.
- Konfidentiell kravet - all insamlade data ska hanteras konfidentiellt.
- Nyttjandekravet – den insamlade datan får endast användas för den aktuella studien(Vetenskapsrådet, n.d, s. 7-14; Denscombe, 2009, s.198-204).

Dessa krav tillgodosattes genom information, samtycken. Data används enbart för studien (Vetenskapsrådet, n.d, s. 7-14). En teori är rättighetsetiken där det nämns att den har ett liberalt perspektiv (2011, s. 67-70). Deltagarna erbjöd sig frivilligt.

7.8 Metoddiskussion

Inom den kvalitativa metoden är forskarens roll väldigt viktigt eftersom man har stor inverkan på resultatet. Det viktigt med medveten och att försöka vara objektiv. Detta genom att undvika egna erfarenheter eller förutfattade meningar. Det som skulle kunnat påverka studien är att enbart en skola representerar det valda fenomenet. Det här studien har använt sig av en skola därför kan man inte generalisera och anse att den representerar alla skolor i Sverige. Utan man kan uttrycka sig som så att i den här studien med den skolan fick man detta resultat. Sedan kan min förförståelse påverkat mitt resultat då jag, på min fritid har erfarenhet av flyktingar samt som jag vikarierar i grundskolan. (Starrin, 2011, I boken Starrin & Svensson, 1994, s. 19- 20).

Intervjuguiden utgick från att respondenten upplevt en förändring vilket kan ha påverkat deras svar som i sin tur kan påverka resultatet. Intervjufrågorna upplevdes behöva fler frågor och vara mer tydliga då jag vid flera tillfällen frågade tillägsfrågor eller behövde förtydliga frågorna. Sättet som svaren hanterades av intervjuaren kan påverka respondenten, till exempel man svarar "mm" eller nickar så kan detta uppfattas som en bekräftelse av rätt svar. Både intervjuarens och respondentens tolkningar av begrepp och meningar kan ha inflytande på svaren eftersom man tolkar begrepp olika och under intervjun definierades inte viktiga begrepp. Viktiga begrepp som t.ex. flyktingar, invandrare och ensamkommande barn hade behövts definieras innan intervjun eftersom respondenterna under intervjuerna använde sig av alla begrepp samtidigt och inte inriktade sig enbart mot flyktingar. Det upplevdes att respondenterna inte alltid skiljde mellan begreppen, till exempel att en invandrare inte behöver vara en flykting och detta vilket kan påverka resultatet.

Valet att använda kvalitativforskningsmetod är ett bra val då man inte kan få sådan djup data av en kvantitativ studie. Syftet med studien var att identifiera strategierna, vad de lärt sig och den kompetens som krävs för lärarens arbete med flyktingbarn. För detta räcker det inte med siffror och statistiska beskrivningar utan man bör fördjupa sig ännu mer. Semistrukturerade intervjuer valdes av samma anledning beskriven ovan. Semistrukturerade intervjuer ger en större frihet till respondenterna och ger dem möjlighet att fördjupa sig i sina upplevelser och erfarenheter vilket behövdes i denna studien (Starrin, 2011, I boken Starrin & Svensson, 1994, s. 19-20; Alexandresson, 2011, s. 115,117-118; Denscombe, 2004, s. 234-235).

8. Resultat

I detta avsnitt presenteras resultatet indelat i fyra kategorier som identifierats med hjälp av intervjuerna och denna studie. Kategorierna och resultatet kommer att

stärkas med hjälp av citat från insamlad data. Inledningsvis, börjar varje avsnitt med en detaljerad förklaring av kategoriernas innehåll, därefter läggs fokus på de fyra valda kategorierna och 5 underkategorier som har analyserats fram bestående av: 1) Socialförmåga, 2) planera och prioritera, 3) flexibilitet 4) didaktik, med underkategorier där den första har genuint intresse och lyhördhet, relationskapande och ödmjukhet och förstående, den andra har inga underkategorier och den tredje har språkutveckling och kulturkompetens samt den fjärde har underkategorin tålmodig och tydlighet.

8.1.1 Socialförmåga

Lärarna nämnde upprepade gånger egenskaperna: att ha ett genuint intresse, lyhördhet, att vara relationsskapande, att vara ödmjuk och förstående. Därmed valdes kompetenskategorin social förmåga.

8.1.1.1 Genuint intresse och lyhördhet

De intervjuade lärarna ville upplevas som lyhörda och genuint intresserade av eleverna och deras intressen. Flera lärare anser att det är en viktig del i arbetet med flyktingelever men även i arbetet övriga elever. Respondenterna uttryckte sig inte lika däremot gav de liknande svar. I intervjuerna togs det upp olika typer av intressefokus men även olika typer av lyhördhetsfokus. Dessa slutsatser kan man identifiera med hjälp av följande citat:

“ehh hela tiden så som svar på din fråga kring om jag har nytta av det jag läst så kan man säga att det är jätte viktigt att bara hålla sig i aktion med varför flyktingarna kommer hur ser det ut... (respondent 4)”

I detta citat ser man att kunskap om typen konflikter i världen är viktigt att ha då man arbetar med flyktingar. Detta har läraren erhållit genom sin SVA utbildning, alltså är det formell inläring. I följande citat beskrivs ett annat fokus, där fokuset riktar sig mot eleverna och deras intressen.

“Det är så viktigt att försöka hitta vad varje elev har för intresseområden när man träffar en ny elev att man inte bara liksom frågar vad hade du för språk och hur länge har du vart här och så där ohh... (respondent 1)”

Följande citat styrker vikten av att läraren intresserar sig för sina elever, speciellt om det är flyktingelever. I detta fall handlar det dock om att ha intresse för deras lärande och förståelse under undervisningarna:

*“Ja med närvarande kan ja tänka mig att man lyssnar in gruppen ehh och fångar upp sånt som man anser behövs fångas upp framförallt när det gäller dem nyanlända så kan man behöva stanna upp och gå igenom nånting för att kunna fortsätta...
(respondent 5)”.*

En strategi som lärare använder sig av är att vara genuint intresserade. Detta illustreras genom att en läraren konstruerat en slutuppgift där flyktingeleverna skall dela med sig av litteratur från sitt hemland. I kommande citat ser man hur läraren uttrycker sig:

“...som är vår litteraturhistoria och det är det som jag måste lära dem för det är det som dem kommer att fortsätta med på gymnasiet, men som slutuppgift till de här arbetsområdena så har jag dem senaste åren istället bett dem att dem ska jobba med ehh, sk skriva om då och presentera nånting från sitt egen hemspråk eller hemland (respondent 1)”.

Med hjälp av ovanstående citat tolkar jag att den här läraren har testat sig fram till den här strategin som funkar bra i klasserna. Här ser man en tydlig koppling till det informella lärande.

Kommande citat handlar om lyhördhetens betydelse när det gäller elevens välmående med mera. Detta kan även kopplas till intressen eftersom då man intresserar sig för eleverna, frågar och är lyhörd.

“ja att vara lyhörd se hur eleven mår, fråga vad har du för behov eller att försöka vara öppen det är väll det...(respondent 7)”.

En respondent tog upp vikten av att låta flyktingbarn berätta sin historia inför de svenskfödda som inte har samma erfarenheter. En motivering till det beskrivs inte men jag tror att det kan bero på att man vill öka förståelse för flyktingars erfarenhet eftersom det troligtvis kan leda till ökad respekt för dem. Detta anser jag kopplas till lyhördhet, eftersom de lyssnar in deras historia. Nedan beskriver en lärare hur man reagerat på en situation genom att vända det negativa till något positivt då man sett ner på en flykting.

flyktingar kände ju lite sig aa men nästan lite misslyckade på nått sätt dem kom hit och dem var ehh aja men dem är ju inte riktiga svenskar ungefär.. kanske nån tycka ellr så om du förstår hu hur jag men...och så säger man ajee men här har du en 14 åring som på egen hand har tagit sig tvärsöver världen för att få ett bättre liv, som har lärt sig nya språk ut med vägen som kan italienska som kan svenska nu och som går här som mår okej iallafall och som klarar sin utbildning vem är det egentligen som har gjort.. asså det här är ju fantas.. asså det här är ju en

framgångssaga...en framgångssaga som inte jag som 42 skulle kunna komma i närheten utav om man ser vilken insats man har gjort och det var så häftigt och se hur dem här eleverna liksom "oj är jag är jag framgångsrik liksom jag trodde jag var en loser" och det är så himla.. asså vi kan göra så stor skillnad genom att bara vrida på den här ehh

Den här läraren betonade att den metoden ökade flyktingars självförtroendet, samt klasskamraters förståelse för flyktingeleverna. Detta bevisar lärarens genuint intresse och lyhördhet vilket medförde testa olika metoder för att förbättra gemenskapen i klasserna kan återigen kopplas till det informella lärares lärande.

8.1.1.2 Relationsskapande

Relationsskapande är en av de egenskaper som upprepades mest och av flest respondenter. Dock belyser den här studien att lärarna resonerade olika och hade olika uppfattningar. En lärare menar på att man måste ha en nära relation med eleverna speciellt flyktingeleverna enligt följande citat:

"nä men att jag min tanke med läraryrket eller med vad jag ska göra är att jag inte kan lära om vi inte har en fungerande relation och att jag alltid är genuint intresserad av mina elever ...(respondent 5)".

Ovanstående citat beskriver även behovet av ett genuint intresse men även att lärarna inte kan undervisa om en god relation till eleverna saknas. I kommande citat uttrycker annan lärare att ett genuint intresse av deras välmående är viktigt för elever som kommer utan föräldrar. I kommande citat betonas även viktunkten av att skapa en relation till barnen så att de kan lätta på hjärtat. Det vill säga ensamkommande elever, detta för att de skall våga dela med sig av deras känslor.

"när man får elever som kommer hit utan föräldrar dem måste känna att dem har den relation eller att en sån att .. relation med även oss lärare att dem känner att dem kan prata om dem känner att dem kan komma med oss.. till oss när dem har problem och att dem vågar det och att vi inte är den här auktoriteten bara (respondent 1)".

Följande citat var det flera respondenter som betonat liknande:

"...aa sen behöver men behöver man vara relationsskapande tror jag är kanske absolut det viktigaste då att man försöker skapa en relation så att aa som jag var inne på tidigare trygghet och att eleverna känner att dem kan våga och fråga... (respondent 3)".

Respondenten ovan anser att det viktigaste är att bygga en relation till eleverna för elevens upplevelse. Vissa lärare talar om att vara personlig och privat, där de anser att de är personliga men inte privata. De kommande citat.

“... jag är personlig som människa och det kommer jag alltid vara, men jag kan hålla mitt privata liv för mig själv liksom så att säga men det är det är svårt att separera när det kommer till dem här eh bitarna jag försöker jag har inte bjudit hem dem än och lite sådär utan jag försöker hålla det lite sådär men dem kryper in ändå asså i i huvudet och man funderar hur man kan hjälpa honom i det här... (respondent 4)”

8.1.1.3 Ödmjukhet och förståelse

I den här delen diskuteras betydelsen av att vara ödmjuk och förstående som lärare när man arbetar med flyktingelever. Flera av lärarna tog upp detta men även här uttrycker sig olika och har olika tolkningar av begreppen. Vissa lärare lägger mer fokus på förståelse, eleverna och deras bakgrund medan vissa lägger fokus på elevernas kontext enligt kommande citat:

“deras kontext är en helt annan när dem när dem är i skolan och dem har en helt annan kontext kring ord och begrepp mot vad vi har födda och uppvuxna i Sverige att man hela tiden tänker på det att om jag om jag säg.. visar det här ordet så kanske dem inte kopplar det till det som jag kopplar det till och som kanske 95% av barnen i klassen kopplar det till (respondent 5)”

Med hjälp av ovanstående citat ser man att kulturellförståelse behövs för att kunna förmedla olika kontexter och begrepp. Följande citat beskriver ytterligare ett perspektiv av förstående som är relaterat till bakgrund, att vara pålästa om varandra och hur andra tänker.

“... asså konflikten är ju att vi inte förstår varandra och ehh ju mer vi är på pålästa om andra asså om hur andra tänker, vi behöver inte hålla med om hur andra tänker men är vi pålästa får vi ök.. kan skapa en förståelse och ha respekt för det i grunden liksom.... (respondent 4)”

I ovanstående citat syftar läraren på att om man är påläst så förstår man varandra samt respekterar varandra. Respondenten syftar på att man kan vara påläst genom att sätta sig in i nuläges situationen och genom ha vetskap om flyktingprocessen, till exempel via nyheter. Förståelsen för elevernas nuläge och vilka hinder det finns för dem diskuteras nedan:

“... det handlar ju om att jag ska vara där du är jag ska förstå var du befinner dig just nu vad är det som gör att du inte klarar den här uppgiften?(respondent 2)”

I kommande citat diskuteras vikten av att ha förståelse för flyktingprocessen eleverna genomgår:

“det är många lärare här som inte vet hur gör dem när dem söker uppehållstillstånd hur ser den här processen ut hur fungerar den här utredningen ehh det tror jag skulle vara bra asså att man ökar förståelsen för vad dem här barnen går igenom och har gått igenom (respondent 5)”.

8.1.1.4 Sammanfattning

I första delen som beskriver vikten av kategorin socialförmåga betonas intressen. Jag fann olika typer av intressen, det första handlar om intresse för konflikter i världen och den andra om intresse för eleverna och deras intressen. Sedan talades det om lyhördhet elevers välmående. Den egenskapen som upprepades mest och av flest respondenten var att vara relationsskapande och i den delen uttryckte sig lärarna att det inte går att lära ut utan en relation och att det är ett av behoven hos de ensamkommande samt att bemötandet är viktigt för flyktingar. Sist men inte minst diskuterades egenskaperna ödmjukhet och förståelse där det ingick olika typer av förståelse som en lärare i arbete med flyktingar bör ha. Nedan följer de olika typerna av förståelse som identifierades som viktiga.

Förståelse för:

- bagaget elever bär på eller perspektiv de har
- kontexter de har om skolan och begrepp
- bakgrund
- konflikter i världen
- nuläget för eleverna
- Flyktingprocessen

8.1.2 Planera och prioritera

Den andra kategorin betonar vikten av att planera och prioritera när man arbetar med flyktingelever. Det var flera av lärarna som ansåg att planering och prioritering är en viktig del. Detta eftersom de beskrev att de har brist på tid samt att det är svårt att få de som har ett extra behov att följa med i undervisningen. Kommande citat beskriver vikten av planering när det gäller att få med de eleverna med extra behov:

“aa asså man behöver planera för att få med den som har ett behov oavsett om det är flyktingar eller andra ehh man behöver situationer så att dem blir en ti.. så att dem upplever sig som en tillgång också...(respondent 2)”.

En av lärarna ansåg att det är viktigt att man är strukturerad och berättar för eleverna i början av lektionen vad de skall göra, samt att använda sig av tavlan för att skriva upp tid på lektion och de uppgifter eleverna skall jobba. Detta hade lärarna bestämt i samråd med skolpersonalens möte, vilket räknas som informellt lärande. Se följande citat:

“... nu mera kan jag säga att jag är trött på flumskolan så jag skriver alltid vad vi gör, tid på lektionen och en startuppgift och det har vi försökt göra här alla lärare så att ha struktur och tala om först gör vi det sen gör vi det sen gör vi det... (respondent 7)”

Med hjälp av citatet ovan beskrivs vikten av planering som strategi för att få med de som är i behov och få dem att känna sig som en tillgång. En annan respondent beskriver att en lärare skall vara förberedd och närvarande. Respondent 3 nämner i följande citat vikten av att ha realistiska planer och mål eftersom vissa flyktingar inte har gått i skola i deras hemländer. Uppfattningen av kommande citat är att läraren lärt sig detta genom arbetet på skolan, alltså genom informellt lärande.

“... oftast dem som kommer nu har oftast begränsat antal år i skolan från sitt hemland och sen då plötsligt gå in i åttan eller nian, har man inte tillräckligt år hemifrån då får man ha realistiska förväntningar på dem (respondent 3)”

En strategi som de även använder sig av är att prioritera, detta ser man på i följande citat:

“... sen får man brukar tänka att eh man inte kan hinna med alla lektioner utan att man försöker hålla koll lite att okej nu hjälpte jag den här personen eller nu var jag mycket med dem här så nästa lektion så lägger man kanske fokus på övriga man försöker liksom prioritera lite ... (respondent 5)”

“... de antingen för att man ska behöva hålla lugn i klassrummet eller för att dem vill ha hjälp för att dem är engagerade och vill lära sig, så då blir det alltid prioriteringar ska jag hålla i lugn i klassrummet eller ska jag hjälpa dem här eller ska jag hjälpa dem och då får man tänka så här tycker jag efter lektion så måste man nånstans reflektera och kanske också säga till den eleven du fick inte mycket hjälp utav mig idag nästa lektion så ska jag hjälpa dig ordentligt (respondent 2)”

I första citatet ser man att läraren lärt sig att hantera bristen av tid genom att prioritera och hålla koll på vem som fått hjälp under en lektion. Som följd lägger läraren fokus på de elever som inte fått hjälp under nästa lektion. Lärdomen har kommit från den praktiska erfarenheten, alltså från det informella lärandet. I det andra citatet ser man att läraren har en strid mellan att behålla sitt lugn eller hjälpa i klassrummet, och detta hanteras genom prioritering och reflektion. Genom erfarenheterna vissa

lärare gått igenom har de lärt sig att de får nöja sig med deras arbete med tanke på deras förutsättningar medan andra inte lärt sig det och känner att man inte gjort tillräckligt. Detta även genom informellt lärande. Nedan ser man citat som handlar om dessa lärdomar:

“... Jag har lärt mig att ibland så får man bara tänka att det är good enough jag har gjort det bästa jag har kunnat. (respondent 2)”

“it’s never good enough heheh (respondent 4)”

Lärarna blev tillfrågade vad som skulle vara användbart som stöd för dem när det gäller arbetet med flyktingelever. Det gav olika svar men samtidigt finns det svar som är relaterade till varandra. Ett stöd de ansåg behöva är tid för planering och detta kan man se i följande citat:

“...det blir ju mer att göra vilket innebär att man skulle behöva ha mer tid för att också planera det det är nånting vi ser att vi behöver få mer tid för att både kunna ha överlämningar till studiehandledare kunna prata ihop oss mer asså samma jag upplever ju att man behöver ha mer tid till dem eleverna ehh asså som mentor så krävs det mer tid... (respondent 4)”

Läraren ovan anser att mer tid skulle underlätta för planeringen och samarbetet med studiehandledaren, men även att mer tid bör läggas på de elever man är mentor till. Tre av lärarna ansåg att det behövs stöd i form av samarbete med personer med olika och samma erfarenheter. Dock beskrivs metoderna av samarbete olika där flera respondenter tycker att man skall diskutera och dela med sig av sina erfarenheter och en annan tycker att man skall vara fler i klassrummet genom att ha med sig en lärare med erfarenhet eller en kollega som utvärderar läraren. Dessa exempel ser man nedan:

“sen tror jag att att vara fler ehh personer i klassrummet med och framför allt personer med antingen en utbildning eller en erfarenhet så att man kan spegla varandra (respondent 2)”

“ehmm jag tror att mycket det skulle göra bra om vi tillsammans kunde ha tid att sitta ned och prata om detta asså dela erfarenheter med varandra om man börjar där med lärare eller asså vi som jobbar med ungdomarna ehh att dela erfarenheter och då upptäcka vad brister vi vad behöver vi att man börjar tänka lite mer som ett lag liksom det tror jag skulle underlätta (respondent 5)”

8.1.4 Sammanfattning

Den här kategorin, planering och prioritering har använts som strategier för att få med de som är i behov och för att undkomma tidsbristen. De flesta lärare ansåg att lärarna skall vara förberedda och ha planerat, där en av lärarna upplevde att en viktig punkt är realistiska mål och planer. När det gäller lärares upplevelser till deras arbete har det varit olika då vissa tycker att de inte gjort tillräckligt, medan andra tycker att de får nöja sig med det dem gjort. Sist men inte minst betonades vikten av tid och samarbete med kollegor som stöd till lärarna när de skall planera och arbeta med barnen.

8.1.3. Flexibilitet

Kategorin flexibilitet visade sig vara viktig för lärarna under arbetet med flyktingelever. Respondenten tog upp olika former av flexibilitet. Vissa lärare var mer konkreta och andra var mindre konkreta. I kommande citat anser en respondent att en viktig kompetens är att vara flexibel när det gäller traumatisering:

"...jag behöver kanske vara lite man behöver bara lite mer flexibel i mötet utifrån traumatisering...(respondent 4)"

En annan typ av flexibilitet är anpassning, och kan också anses vara en strategi som tas upp av en respondent som upplever spridningen i kunskapsnivån som stor. Den stora spridningen gör att det blir svårt eftersom de tvingas hitta en balansgång mellan kursplanen och anpassning. Därför anses det vara bra att ha kompetensen flexibilitet. Denna lärdom har erhållits genom arbetet, informellt lärande. Detta ser man i kommande citat:

..så att spridningen där i mellan asså man måste ju individualisera så jätte mycket, samtidigt som du har en svensk kursplan att bedöma de mot, samma kursplan...så att spridningen är ju total kan man ju säga där, så att det är väll en sak som kanske gör att det blir lite svårhanterbart (respondent 1)

Inom denna kategori ingår olika typer av individualiseringar/anpassningar och justeringar. I kommande citat menar respondenten att hens strategi är att anpassa sig till förmågor:

"väldigt mycket anpassningar blir det ju efter de olika förmågorna om man säger så som de har..."(respondent 1)".

En annan strategi är att anpassa materialet till eleverna och klassens spridning vilket följande respondent gör:

"I uppgifterna som jag konstruerar alltingen om det är en övnings uppgift som dem ska jobba med eller om det är en gruppuppgift eller om det är en provuppgift så att man konstruerar och så att du kan nå asså att du kan dels kan du besvara dem på ett E svar om du förstår vad jag menar lägga det på ett grundnivå där dem kan resonera i ett enkelt sätt men att du i samma uppgift har sån instruktion så att faktiskt dem som kan , dem som bättre kan fylla på så att de blir även på A nivå så att man i... (respondent 3)".

Ovanstående lärare har lagt fokus på att anpassa materialet så att det finns enkla delar och svårare delar i samma uppgift. En annan lärare uttrycker att man behöver göra små justeringar och inte stora då det tar tid och är svårt.

8.1.3.1 Språkutvecklings kompetens och kulturellkompetens

Språkutvecklings kompetens och kulturell kompetens är några av de viktigaste kompetenser då det är många lärare som använt sig av den i sin undervisning. Den här typen av kompetens kan man få genom att gå en SVA utbildning och det var många lärare som tyckte att SVA:s kompetens är nödvändigt för arbetet med flyktingelever. I kommande citat diskuterar en lärare om utbildning i SVA dess fördel:

"...som SVA lärare har jag ju utbildat mig för det och vet liksom hur jag ska hantera olika språkgrupper ohh och så där och jag menar dem kunskaperna har jag ju jätte stor nytta av som franska lärare (respondent 1)".

Respondenten nedan anser att SVA bör läsas och detta är ett exempel på flera respondenter åsikter:

" ehh jag tycker att alla lärare ska läsa svenska som andra språk (respondent 5)".

En annan respondenterna anser att man skall ha kulturella kompetenser för att ha större förståelse för andra familjer och inte känna sig kränkt:

"..i vissa fall kanske kulturella aspekter att man kanske inte måste man behöver inte bli kränkt av att nån inte vill ta i hand utan det kanske bara är asså normal hyfs ifrån var den personen kommer ifrån... (respondent 2)".

Respondent 4 anser att det är svårt med just kulturkrockarna, vilket tolkas som att läraren anser att det behövs utveckling/utbildning när det gäller kulturella kompetenser.

Efter att respondenterna blivit tillfrågade om vilka stöd de behöver nämndes ett par olika typer av stöd: utvecklat material, en bra utbildning eller fortbildning. Detta ser man i kommande citat:

"... att det handlar ju inte om vad jag behöver utveckla utan jag skulle vilja att det utvecklas material som är ehh, vad ska man säga har som bas vilket språk du lär dig svenska ifrån...(respondent 1)".

"... alla behöver en bra utbildning och sen intresse för ämnet att du är intresserad av det du vill jobba med...(respondent 7)".

8.1.4 Didaktik

Respondenterna talade mycket om tydlighet, tålmodighet samt att prata långsamt. Begreppet Didaktik nämndes dock aldrig. Jag anser att begreppet ska kopplas till kompetensen didaktik.

8.1.4.1 Tålmodig, kommunikativ och tydlighet

Flera av lärarna ansåg att som lärare bör man vara tålmodig, lugn, tydlig samt kommunikativa speciellt i arbetet med flyktingar. Även här uttrycker sig lärarna på olika sätt, dock kan de ha samma innebörd.

I kommande citat ser man exempel där en lärare betonat vikt punkten att ha tålamod:

"..och att du kanske är lugn asså på nått vänster asså att du kan ha det tålamodet och tiden liksom sådär (respondent 4)".

Följande respondent nämner vikten av att förklara flera gånger och kopplar det till att prata långsamt och tydligt:

"...asså man behöver förklara flera gånger det är viktigt och tänka på att man pratar mer långsamt i klassrummet när man har genomgångar sådana bitar för att va tydlig i språket... (respondent 4)".

I det kommande citatet är det en av respondenterna som uttrycker följande:

"asså det är viktigt och lyssna in det är viktigt och vara kommunikativ, kommunicera tydlighet ehh tror jag är viktigt, jag tror att det är det... jag tror att dem viktigaste kompetenserna är din sociala förmåga det handlar om att bemöta ehh vara kommunikativ inkännande, förstående, tydlig (respondent 4)".

Återigen diskuteras lyhördhet men även kommunikation och tydlighet som nämnts tidigare i ovanstående citat. Tillslut sammanfattar respondenten egenskaperna som hör till socialkompetens: inkännande, förstående samt Didaktik: tydlig och kommunikativ.

Av ovanstående citat kan man dra slutsatsen att lärarna anser att man skall vara tålmodig, tydlig, kommunikativ och prata långsamt.

Lärarna hade olika strategier hur de hanterar klasser med flyktingelever. En av respondenterna fokusera på klassrummets arbetsmiljö:

”om du tittar på på ett på på klassrummets diskurs [läraren flyttar på en stol] nu innan du kom in här så ser du ju att ehh det står massa stolar i en ring eller i en halvcirkel vilket ju då på nått sätt inbjuder till, att ta del av varandra och så vidare (respondent 2)”

Ovanstående lärare anser att arbetsmiljön är viktig som till exempel placeringen av bord och stolar skal vara inbjudande för diskussion med alla. I följande citat anser en respondent att man skall ge eleverna strategier och verktyg för att de skall kunna klara sig själva.

“...att man ska tänka på vissa ord kan vi kanske ta förgivet svenskfödda ehmm att ord kan betyda massa olika saker asså samma ord och att man ska jobba mycket med kontexten vill hur hur gör man för att veta ett ord asså strategier för eleverna att man tränar dem i att själva ta reda på saker som inte står... (respondent 5)”

8.2 Analys och diskussion

Den studerade verksamheten har genomgått två betydelsefulla förändringar, en bestående av sammanslagningen av två olika skolor med olika erfarenheter och den andra av att det tagits emot flera flyktingbarn under senare tid. Den första förändringen räknas som en strukturell förändring, detta eftersom verksamhet bytte byggnad och vissa lärare fick börja jobba med nyanlända vilket de inte gjort tidigare i tjänsten som lärare. Den andra förändringen benämns som inkrementell och består av faktumet att fler nyanlända flyktingar tagits emot. En inkrementell förändring är en förändring som påverkar organisationen (Bruzelius & Skärvad, 2011, s.424-425). I denna studie fokuserar jag enbart på den inkrementella förändringen. Denna förändring som skett är på grund av att verksamheten behövde anpassa sig till den förändrade omvärlden precis som Bruzelius och Skärvad (2011, s. 36-37) betonar.

Ellström och Hultmans beskriver att individens ansträngning och praktiska erfarenheter bidrar till dagens lärande (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 9-11),

detta bekräftas även av denna studie. I denna studie har flera lärare nämnt att de lärt sig genom praktiska erfarenheter. Respondenten 1 beskriver hur man lärt sig av praktiska erfarenheten genom att testa en strategi där läraren försökte få eleverna och deras föräldrar delaktiga. Den här typen av lärande tillhör det informella lärandet eftersom den inte består av planerad eller strukturerad inläring. Läraren lär sig av sina erfarenheter. Det informella lärandet kan kopplas till kompetensutveckling då en av strategierna är informellt lärande. Vilket innebär att det sker en kompetensutveckling då läraren testat sig fram (Rönnqvist, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.203).

Det är även vissa lärare som lärt sig genom den formella. Formellt lärande sker under regler och struktur enligt Jensen (Jensen, M, 2011, I Jensen 2011, s. 23-25). Enligt Ellström är det genom kurs eller utbildning (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 19-20). De flesta som gått i SVA anser att det har hjälpt dem väldigt mycket i sitt arbete med flyktingelever, då de kan hantera olika språkgrupper. Det är även en respondent som inte gått i SVA som anser att det skulle vara till stor nytta.

Dessa lärare har möjlighet att lära sig då de har en hög handlingsfrihet. En av respondenterna beskriver hur man testat sig fram vilket visar på den höga graden av handlingsfrihet. Det finns olika typer av autonomi och jag upplever att dessa lärare har både objektiv och subjektiv autonomi. Detta för att de talar om hur de borde vara och för att de har en mall i deras huvud de går efter. Skolverket har skrivit flera dokument om goda grundegenskaper för lärare. Den subjektiva autonomin observerades eftersom de flesta lärare i den här studien har förståelse för sin uppgift. Samtidigt så kan jag vara kritisk till den subjektiva autonomin eftersom denna studie fokuserade inte på att ta reda på information om lärarnas självförtroende, relation till verksamheten och förmåga att utföra uppgifter. Jag upplevde att respondenterna har låg standardisering där det finns få regler och anvisningar som kan användas. Jag uppfattade de som att lärarna skapar sina egna anvisningar. Då Ellström syftar på att det skall finnas en balans mellan autonomi och standardisering vilket i detta fall inte finns. Det skulle behövas mer standardisering (Ellström, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 19-20, 24-30).

En annan möjlighet till lärande för dessa lärare är genom att det ställa uppgifts krav. Uppgiftens krav förändras eller kräver mer av lärarna vilket resulterar i att lärarna utvecklas och får nya lärdomar. Den här arbetsplatsen är ett gott exempel på det. Lärarna har fått anpassa sig till uppgiftens krav då de nyanlända eleverna ökat och medfört att uppgiften förändrats. Dock anser vissa lärare att uppgiften inte ändrats eller att det inte skett en så stor förändring. Detta kan beror på att de kommer från skolan som har mycket erfarenhet av nyanlända flyktingar (Ellström, 2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 19-20, 24-30).

Den första kategorin handlar om social förmåga, första delen beskriver vikten av genuint intresse och lyhördhet. De flesta lärarna ansåg att det är viktigt med intresse för elevernas intresse och förståelse för pågående konflikter i världen. Detta kan kopplas till Ellströms argument om att personens inställning till lärandet påverkar deras lärande (Hellström P. E, 2004, I Hellström & Hultmans, 2004, s. 28-30, 32). Med inställning menas intresset för det som skall läras in. Om lärarna är intresserade av ämnet flyktingar och arbetet med flyktingar bidrar det till ökad möjlighet till deras lärande. Vilket respondenterna inte uttryckte exakt, dock tror jag att det bakomliggande syftet är att de ansåg att intresse är viktigt för lärarens lärande. Är man inte intresserad då vill man inte lära sig.

Den kompetens som jag upplevde att flera lärare upprepade vikten av att skapa relation till eleverna. De beskriver att det är viktigt för både flyktingelever men även för de övriga eleverna. Den här typen av didaktik och kompetens är den relationella som understryker hur det är att ha en god relation till flyktingeleverna. Detta är även viktigt för svenskfödda elever men mest för flyktingar då de behöver känna sig trygga då de möjligtvis saknade tryggheten i hemlandet eller under sin resa till Sverige. Dessa lärare har lagt fokus på det mellanmännsliga rummet som Aspelin beskriver (1999, s.13-14, 20-21).

Aspelin diskuterar att man skall ha en stabil relation till eleverna, denna skapas genom balansen av individuella och sociala element vilket jag anser att dessa lärare gör. Den här typen av didaktik har tekniker där man balanserar dikotomier, där en av dem är närhet och distans. Flera lärare ansåg detsamma. Respondenterna lägger även fokus på planering där det anser att läraren behöver planera innan undervisningen så att de är väl förberedda. Detta strategiska perspektiv beskriver Rönqvist (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s.204-205) som en typ av strategi som bör analyseras av andra än de som utför den. En lärare diskuterar detta nedan:

“sen tror jag att vara fler ehh personer i klassrummet med och framför allt personer med alltingen en utbildning eller en erfarenhet så att man kan spegla varandra (respondent 2).”

Respondenten i ovan citat uttrycker att andra skall utvärdera ens insatser. En annan respondent lyfter faktumet att man bör ha realistiska mål och planera väl. Bozarlsan beskriver samma faktum som nödvändiga för utvecklingen av en verksamhet (Bozarlsan, 2001, s. 27,38, 56-58). Ask betonar att anpassning av krav och mål är viktiga kompetenser man bör ha i en mångkulturell klass (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 11-16), samma slutsats kan dras av denna studie. Läraren skall se till att planera så att arbetet är anpassat för alla vilket flera gör dock på olika sätt. De flesta anpassar studiematerialet, vissa anpassar sig under undervisningen genom att prata långsamt och vara tydliga och vissa har fler muntliga genomgångar. De andra kompetenserna, flexibilitet och social förmåga, är även viktiga i arbetet

med mångkulturella klasser. Ask uttrycker sig ungefär som läraren (respondent 5) ovan angående relationskapandet till eleverna. *“Utan dessa relationer till elever fungerar inte arbetet här”* (Ask, 1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 17)”.

Det är fördelaktigt att ta reda på elevens kontext vilket dessa respondenter även diskuterar. Hultman beskriver att öppenhet och lyhördhet är viktiga kompetenser i arbetet med mångkulturella klasser (1996, I Hultinger & Wallentin 1996, s. 43). Min studie stärker detta argument, dessa kompetenser betraktas inte enbart av forskare viktiga utan även av lärare i yrkeslivet.

Lärarna har använt sig av olika strategier för att hantera situationen i klassen. Detta kan koppla den till det inofficiella utvecklingsarbetet som Ellström beskrivit (2004, I Ellström & Hultmans, 2004, s. 28-29). Följande citat beskriver detta:

*“...flyktingar kände ju lite sig aa men nästan lite misslyckade på nått sätt dem kom hit och dem var ehh aja men dem är ju inte riktiga svenskar ungefär... asså vi kan göra så stor skillnad genom att bara vrida på den här ehh
(respondent 2)”*.

8.3 Slutdiskussion

Skall man jämföra den här studien med tidigare forskning så har den här studien ett annat fokus (Chang, S.P, Anagnostopoulos, D, Omae. H, 2011; Miller. J, Windle. J.A, Yazdanpanah. L.K, 2014; Roxas, K. C, 2011; Nordberg, 2000; MacNevin, 2016). Fokuset i denna studie är att undersöka lärares lärande under sitt arbete med flyktingelever. Den tidigare studien som jag valt att jämföra min studie med handlar om att utbilda lärarstudenter till att kunna arbeta med mångkulturella klasser till skillnad från min studie som handlar om redan utbildade lärare. Denna studie undersöker vilka kompetenser som behövs för arbetet med flyktingelever samt hur lärarna lär sig dessa.

Denna studien visar på att handlingsutrymme och uppgifts krav påverkar lärandet för lärarna. Detta beskriver även andra forskare (Chang, S.P, m.fl. . H, 2011; Eliasson, A, 2006, s. 95-98).

Den andra studien som jag valt att jämföra min studie med (Roxas, K. C, 2011) undersökte hur en lärare kan skapa gemenskap med hjälp av kulturell mottaglighets faktorer. Syftet var att eleverna skulle integreras i samhället men även i klassen genom gemenskapen. Detta skiljer sig mycket från denna studie då jag har fokuserat på flera lärares upplevelser och lärande i arbetet inte elevernas lärande. Jag ser inga likheter mellan den här studiens resultat och i den tidigare studien av

Roxas. Roxas studie diskuterar att utmaningarna läraren stött på handlar främst om flyktingars förväntningar på lärarna och klasskamraterna de fått av traumatisering. Roxas studie (2011) betonar att lärare påbörjar skolan genom att diskutera förväntningar vilket ingen av respondenterna i denna studie nämner.

Den tredje tidigare studien som jag valt att jämföra min studie med undersökte vilka utmaningar och strategier lärare och elever har (Miller. J, Windle. J.A, Yazdanpanah. L.K, 2014). Man upptäckte i studien att svårigheter på grund av att vissa elever inte har någon utbildning när det kommer till det nya landet vilket gör det svårt för både eleverna och lärarna. Liknande diskussioner hade jag med mina respondenter där de upplevde svårigheter med de språkliga, balansera planeringen av innehåll i relation till kursmålen och identifiering av varje elevs behov. Dessa språksvårigheter beror på att eleverna är nyanlända men även att vissa inte har gått i skola i sitt hemland vilket gör det ännu svårare för lärarna. En av den här studiens respondenter påpekade i citatet nedan att det är tufft att anpassa samtidigt som man skall följa en kursplan.

”..så att spridningen där i mellan asså man måste ju individualisera så jätte mycket, samtidigt som du har en svensk kursplan att bedöma de mot, samma kursplan...så att spridningen är ju total kan man ju säga där, så att det är väll en sak som kanske gör att det blir lite svårhanterbart (respondent 1)”

Respondenter i denna studie diskuterade inte svårigheter med att identifiera behov vilket kan anses vara en skillnad mellan den här studien och Millers m.fl. (2014). Likt den tidigare studien är det fokus på elevens autonomi, där en av den här studiens respondenter gav verktyg till eleverna och gav dem ansvar att klara sig själva så mycket som möjligt. Skillnaden mellan denna studie och den tidigare studien är att ingen de tillfrågade nämnde något om att kombinera grupper och att det finns olika kunskapsnivåer i gruppen.

Den fjärde studien jag valt att jämföra min studie med undersöker hur elever och lärare upplever lärandet samt de utmaningar, strategier och stöd. Här ser jag flera likheter förutom att jag utesluter elevens upplevelser. En svårighet som MacNevin (2016) nämnde var att ta hänsyn till de olika elevernas behov, vilket jag tolkar som att de menar att anpassa sig till alla eleverna. Den här aspekten nämns även i denna studie. En respondent uttryckte att det är svårt att anpassa sig och samtidigt följa kursplanen. MacNevins studie beskriver svårigheter på grund av att vissa flyktingar är utbildade i sitt hemland. Likt den aktuella studien diskuterar MacNevin (2016) att man bör vara ödmjuk mot flyktingarna. Den tidigare studien anser att man bör gå kurser i kulturvetenskap. Det var enbart en respondent i denna studie som nämnde

kulturvetenskap. MacNevin beskriver vilka stöd de behöver för att skapa ett system som skall användas för utvecklingen av lärares kompetens och material. I denna studie framkom det att det behövs utvecklas material för lärare och att lärares kunskap om flyktingars situation, bakgrund, erfarenheter och utbildning bör ökas.

Den sista studien jag valt att jämföra min studie med är så pass gammal att man inte kan relatera den till dagens klassrum vilket gör det svårt för mig att jämföra. Dock nämnde Norberg (2000) att man får kulturella kompetenser genom praktiska erfarenheter, alltså genom att arbeta med sådana klasser. Detta tycker jag kan man se glimtar av i den här studien då vissa lärare testar sig fram och under tiden lär sig att arbeta och kommunicera med flyktingarna.

Lärarnas lärdomar kom främst genom det informella lärandet då det var flera lärare som testat sig fram till sin strategi eller kompetens. Även genom olika formella och icke formella personal möten, vilket bidrog till förståelse av att man ska strukturera sina lektioner. Genom reflektion efter lektionen lade respondenterna märke till vilka elever som inte fick hjälp vilket hjälpte med fördela tiden till nästa lektion. Kunskapsnivå skillnader upptäcktes i samband under arbetet, speciellt arbetet med flyktingbarn, då insåg man flexibilitets behov. Detta är ett informell lärande. Respondenterna betonade att de antingen haft nytta eller behöver utbildningen SVA, vilket är det ända formellt lärande nämnts.

Studien visar att en kombination av formella och icke formella studier under lärarutbildning kan vara nödvändig, med inslag av olika kulturer och även andra språk, detta bidrar till att lärarna har det verktyg som man behöver för att man ska känna sig trygg i arbetet. Avslutningsvis så anser jag att den här studien är nödvändig för det svenska samhället eftersom att de flesta tidigare studier fokuserat på elevernas upplevelser och inte på lärarnas upplevelser. Att större delen av tidigare forskning är utförd utomlands motiverar faktumet att detta är en studie utförd på en svensk skola.

9. Referenslista

Alexandersson, M. (2011). Den fenomenografiska forskningsansatsens fokus. I Boken Starrin, B, Svensson, P.G (red.) *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Malmö: Holmbergs. s.111-136

Angel, B, Hjern, A (2004). Att möta flyktingar. 2., [utök. och uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Aspelin, Jonas, *Banden mellan oss: ett socialpsykologiskt perspektiv på lärare-elevrelationen*, B. Östlings bokförl. Symposion, Eslöv, 1999

Ask, I. I den mångkulturella skolan. I Boken Hultinger, Eva-Stina & Wallentin, Christer (red.) (1996). *Den mångkulturella skolan*. Lund: Studentlitteratur

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige
Tillgänglig: <http://unicef-porthos-production.s3.amazonaws.com/barnkonventionen-i-sin-helhet.pdf>

Bozarslan, Aycan (2001). *Möte med mångfald: förskolan som arena för integration*. 1. uppl. Hässelby: Runa

Bolman, L. G. & Deal, T. E. (2005). *Nya perspektiv på organisation och ledarskap*. 3., [rev. och uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Brülde, Bengt (red.) (2011). *Folkhälsoarbetets etik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Bruzelius, L. H. & Skärvad, Per-Hugo (2011). *Integrerad organisationslära*. 10., [rev. och aktualiserade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Chang, S.P, Anagnostopoulos, D, Omae.(2011). The multidimensionality of multicultural service learning: The variable effects of social identity, context and pedagogy on pre-service teachers' learning. [Elektronisk] Elsevier vol 27. (7), s. 1078-1098

Tillgänglig: http://ac.els-cdn.com.ezproxy.server.hv.se/S0742051X1100062X/1-s2.0-S0742051X1100062X-main.pdf?_tid=b25fb866-3804-11e6-a93b-

[0000aab0f26&acdnat=1466550530_c83e4358c16eb71c5c7d39c34b0cbef9](https://doi.org/10.1000/aab0f26&acdnat=1466550530_c83e4358c16eb71c5c7d39c34b0cbef9) [2016-06-21]

Denscombe, M (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Elever som är papperslösa: rätt till en likvärdig utbildning. (2015). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3493>[2016-06-22]

Ellström, P.E, Hultman, G. Inledning. I Boken Ellström, P.E & Hultman, G (red.) (2004). *Lärande och förändring i organisationer: om pedagogik i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur s. 9-16

Ellström, P.E, Hultman, G.. Reproduktivt och utvecklingsinriktat lärande i arbetslivet. I Boken Ellström, P.E & Hultman, G (red.) (2004). *Lärande och förändring i organisationer: om pedagogik i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur, s. 17-39

Ellström, P.E, Hultman, G. Inledning. I Boken Ellström, P.E & Hultman, G (red.) (2004). *Lärande och förändring i organisationer: om pedagogik i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur s. 9-16

Fejes, A, Thornberg, K. F. F. Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I boken Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. 1. uppl. Stockholm: Liber s. 13-37

Fejes, A, Thornberg, K. F. F. Kvalitet och generaliserbarhet i kvalitativa studier. I boken Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. 1. uppl. Stockholm: Liber s. 198-214

Frisell, H. Frihet och styrning i klassrummet. I Boken Ellström, P.E & Hultman, G (red.) (2004). *Lärande och förändring i organisationer: om pedagogik i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur s. 23-41

Hultman, H, Behovet av att bli sedd. I Boken Hultinger, Eva-Stina & Wallentin, Christer (red.) (1996). *Den mångkulturella skolan*. Lund: Studentlitteratur. s. 42- 53

Illeris, K. (2006). *Lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Elever som är papperslösa: rätt till en likvärdig utbildning. (2015). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3493>

Jensen, M. (2011). Lärandets grunder- en introduktion. I Boken Jensen, M(red.)
Lärandets grunder- teorier och perspektiv.1. Lund: Studentlitteratur. s.19-38

Johansson, M (2012). Historieundervisning och interkulturell kompetens [Elektronisk resurs]. Licentiatavhandling Karlstad : Karlstads universitet, 2012

Tillgänglig på Internet: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kau:diva-11932>
[2016-06-22]

MacNevin, J. Learning the Way: Teaching and Learning with and for Youth from Refugee Backgrounds on Prince Edward Island. [Elektronisk]. Canadian Society for the Study of Education. Vol 35(3). s. 48-63

Tillgänglig:

http://www.jstor.org.ezproxy.server.hv.se/stable/pdf/canajeducrevucan.35.3.48.pdf?_=1466551894829 [2016-06-22]

Leidman. S.E.(2008). Nycklar till framgångsrikt liv?-Om EU:s nyckel kompetenser. [Elektronisk]. Tillgänglig:

https://www.google.se/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http://allakan.skolbloggen.se/files/2011/02/pdf180811.pdf&ved=0ahUKEwjkrSNqrvNAhXMVywKHY1gCSMQFggaMAA&usq=AFQjCNGmj58gcE_FhrIF50nz5P8PZj-X6g&sig2=AVEYzz0COK2zrdkY-ybX6A [2016-06-22]

Migrationsverket. (2014-01-01). Inkomna ansökningar om asyl, 2013. [Elektronisk].
Tillgänglig :

<http://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166ddae/1390234164007/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2013+-+Applications+for+asylum+received+2013.pdf> [2016-06-22]

Migrationsverket. (2015-01-01). Inkomna ansökningar om asyl, 2014. [Elektronisk].
Tillgänglig:

<http://www.migrationsverket.se/download/18.39a9cd9514a346077211b0a/1422893141926/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2014+-+Applications+for+asylum+received+2014.pdf> [2016-06-22]

Migrationsverket. (2016a-01-01). Inkomna ansökningar om asyl, 2015. [Elektronisk].
Tillgänglig:<http://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166d1aab/1451894593595/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2015+-+Applications+for+asylum+received+2015.pdf>

[2016-06-22]

Migrationsverket. (2016b-06-20). Statistik, antal asylsökande. [Elektronisk].

Tillgänglig: <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>[2016-06-22]

Miller. J, Windle. J.A, Yazdanpanah. L.K. (2014). Planning lessons for refugee-background students: Challenges and strategies. [Elektronisk] International Journal of Pedagogies and Learning, vol, 9 (1) s. 38-48.

Tillgänglig:

<http://www.tandfonline.com.ezproxy.server.hv.se/doi/pdf/10.1080/18334105.2014.11082018> [2016-06-21]

Norberg, K. (2000). Intercultural education and teacher education in Sweden.

[Elektronisk] Teacher and education . s. 511-519. Tillgänglig :http://ac.els-cdn.com.ezproxy.server.hv.se/S0742051X00000081/1-s2.0-S0742051X00000081-main.pdf?_tid=7df82fc4-3807-11e6-9f33-00000aab0f01&acdnat=1466551731_ed512edf1cd3a2f67f5ff294b1278a35[2016-06-22]

Otterup, T. (2014). Nyanlända elevers språkutveckling. I Boken Kästen Ebeling, Gilda & Otterup, Tore (red.) (2014). *En bra början: mottagande och introduktion av nyanlända elever*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. s 58-93

Roxas, K. C. (2011). Creating Communities: Working with Refugee Students in Classrooms. *Democracy and Education*, 19 (2), Artikel 5.

Tillgänglig: <http://democracyeducationjournal.org/home/vol19/iss2/5> [2016-06-22]

Rönqvist, D(2004). Kompetensutveckling i praktiken- ett samspel mellan ledning, yrkesgrupper och omvärld. I Boken Ellström, P.E & Hultman, G (red.) (2004). *Lärande och förändring i organisationer: om pedagogik i arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur, s. 199-215

SFS 1994:137.Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. [Elektronisk]. Stockholm: Regeringskansliet rättsdatabaser.

Tillgänglig:<http://rkrattsbaser.gov.se/sfst/adv?fritext=&sbet=1994%3A137&rub=&org=&upph=false&sort=desc> [2016-05-31]

Starrin. B, Svensson, P.G. Omdistinktionen kvalitativ . kvantitativ o social forskning. I Boken Starrin, B, Svensson, P.G (red.) *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Malmö: Holmbergs. s.11-39

Stretmo, L, Melander, C (2014). Den speciella situationen för ensamkommande barns i skolan. I Boken Kästen Ebeling, Gilda & Otterup, Tore (red.) (2014). *En bra början: mottagande och introduktion av nyanlända elever*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. s. 119-139

Strandberg, M. Öppenhet, slutenhet och etnologisk forskning. I Boken Hultinger, Eva-Stina & Wallentin, Christer (red.) (1996). *Den mångkulturella skolan*. Lund: Studentlitteratur, s. 296-297

Illeris, K. (2006). *Lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (n.d). Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> [2016-06-21]

Bilaga 1

Intervjuguide

1. Vad är ditt namn ?
2. hur gammal är du?
3. Hur länge har du haft en lärartjänst?
 - med flykting barn?
 - upplever du att det är något nytt att arbeta med flyktingbarn?
 - hur?
4. Jobbade du innan på imlaskolan eller Kyrkbyskolan?
5. Vad är ditt undervisningsområde?
6. Vilken utbildning har du?
 - har du gått några enskilda kurser relaterade till flyktingfrågan
 - tex multikulturella kurser, språk
7. Är det någon av dessa utbildningar/kurserna du haft nytta av när du arbetat i en klass med en kombination av flyktingar och svenska medborgare?
 - på vilket sätt?
 - Utveckla?
8. Hur ser din arbetssituation ut ?
9. När möter du klasser med flyktingbarn?
 - Vilket ämne?

 - Vad fungerar bra i ditt arbete med blandade klasser?
 - Kan du ge ett exempel?
 - ett till exempel?
10. Vad är din styrka ?
 - Kan du ge exempel på tre situationer där du löser det bra?

11. Vad har du lärt av dessa?

-hur är det nu jämfört med förr?

12. Vilka är de svåraste utmaningarna?

-ge ett exempel

-ett till exempel

13. Hur har du löst detta?

14. Vad har du lärt dig ?

-hur var det förr jämfört med förr?

15. Har förändringen påverkat din hälsa?

-Hur ?

-Utveckla

16. Vad är dina tankar kring hur du borde vara ?

17. Vad behöver du utveckla

18. Vad är det du uppfatta skulle vara en stöd på den vägen?

Om Du skulle ge råd till andra lärare, vilka kompetenser anser du krävs i denna förändring under utbildningssituation.

Bilaga 2

Missivbrev

Hej

Mitt namn är Natalie och jag studerar på Högskolan Väst i Hälsovetarprogrammet. Nu är jag i slutet av min utbildning och jag skall skriva ett examensarbete. Mitt forskningsintresse handlar om professionellas lärande i arbetet. Det ökade inslaget av flyktingbarn är ett exempel på en plötslig förändring i lärares arbetet. Det är därför intressant att ta reda på vad och hur du lärt dig att hantera den nya undervisningssituationen.

Jag kommer att vilja intervjua dig under de närmaste veckorna. Intervjun kan ta cirka 40-60 minuter.

Enligt personsuppgiftslagen och informerat samtycke

Den information som du lämnar hanteras med konfidentialitet och du kommer att vara anonym i uppsatsen. Informationen kommer endast användas av min studie, ingen annan än mig och min handledare kommer att ha tillgång till informationen. Det skulle vara till stor hjälp om du ville dela med dig av dina erfarenheter och du kan när som helst under studiens gång ångra dig och avbryta ditt deltagande. Tack så mycket för att du tagit dig tid att läsa detta missivbrevet. Skulle du ha några frågor eller vill få tag på mig så är det bara att ta kontakt med mig.

Natalie Namro

0735120443

natalie.namro@hotmail.se

Mitt samtycke

Jag godkänner ett informerat samtycke och att min röst blir inspelad som sedan används i denna studie.

Kontaktuppgifter:

Namnteckning:

Datum:

Bilaga 3

Diagram

ÅR	2013		2014		2015		2016	
Månad	Total	Varav barn	Total	Varav barn	Total	Varav barn	Total	Varav barn
JAN	3802	1122	4451	1199	4 896	1 483	4 170	1813
FEB	2970	861	4109	1168	4 040	1 328	2 751	1075
MAR	2964	842	4406	1126	4 117	1 294	2 250	795
APR	3061	918	4855	1282	3 917	1 162	2 058	694
MAY	3084	900	6019	1573	5 376	1 950	2 121	741
JUN	2978	934	8073	2184	6 619	2 552		
JUL	4061	1305	9385	2584	8 065	3 210		
AUG	4798	1553	8877	2529	11 746	5 134		
SEP	7767	2574	9976	3087	24 307	9 740		
OKT	7908	2362	8184	2490	39 196	17 495		
NOV	5535	1569	6009	1663	36 726	18 155		
DEC	5331	1512	6957	2223	13 872	6 881		
TOTAL	54259	16452	81301	23108	162877	70384	13350	5118

Tabell 1 visar en sammanställning av Migrationsverket statistik för åren 2013-2016.